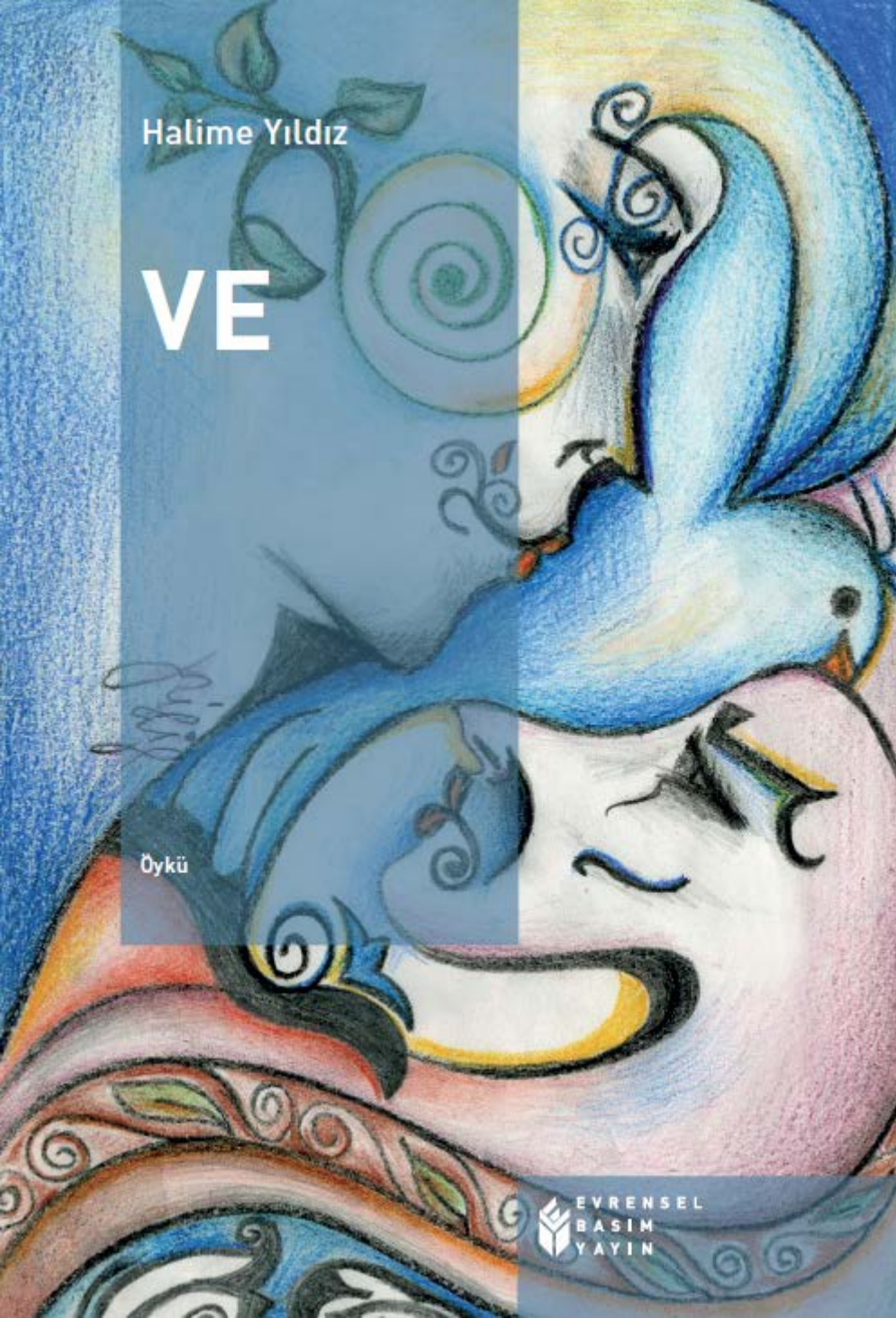
Halime Yıldız

VE

Öykü

EVRENSEL
BASIM
YAYIN

EVRENSEL

BASIM YAYIN

halime yıldız

ve

öykü

DOĞA BASIN YAYIN
Dağıtım Ticaret Limited Şirketi
Tarlabaşı Blv. Kamerhatun Mah. Alhatun Sk. No: 25 Beyoğlu / İstanbul
T: 0212 255 25 46 F: 0212 255 25 87
www.evrenselbasim.com - info@evrenselbasim.com

Evrensel Basım Yayın **463**

Halime Yıldız: Ve

Genel Kapak Tasarım: **Savaş Çekiç**

Kapak Uygulama: **Devrim Koçlan**

Kapak Deseni: **Filiz Yılmaz**

ISBN **978-605-5315-07-8**

© Evrensel Basım Yayın **2011** - Sertifika No **11015**

Birinci Basım Ocak 2012

Baskı: Ezgi Matbaası Sertifika No: 12142
Sanayi Caddesi Altay Sokak No: 10 Çobançeşme - Yenibosna / İstanbul
T: 02124522302 - 6549418 - ezgimatbaa@mynet.com - www.ezgimatbaa.net

adımızı bağlayan
bağlacı sevdim
kalbim nicedir gebe

"Geliyorum!" dedi kadın ve telefonu kapattı.

Kadın, gelmeyi çok iyi biliyordu. Gitmek öğretilmemişti çünkü kadına. Başını alıp uzak ülkelere gitmeyi, bir ilişkiden gitmeyi, evlilikten gitmeyi, gece bir duble rakı için bara gitmeyi bilmiyordu kadın.

Kadın en çok, *gel* dediklerinde gelmeyi biliyordu. Gelmenin tadı, gitmekten daha buruktu, bunu da bilmiyordu üstelik.

Geldi!..

Ama bir hikâyenin sonunda olduğunu bildi.

Bilmek istemediklerini bilmezden gelmedi.

İstanbul'a, ressam bir arkadaşının atölyesine geldi... Tuvaller renge bulaşırken usul usul, az önce kitapçıdan aldığı kitabı okuyacaktı. Yaşadığı şehrin yaz sessizliği beynini dağıtıyordu. Arkadaşının huzurlu sesinde, kendini dinlendirecekti biraz.

Sığınmak için ilkel bir mağara arıyordu kendine. Bağdaş ku-

rup oturacaktı içinde, parmak kuklalar yapıp derdini anlatacaktı onlara.

Ressam arkadaşı Mavisel'in atölyesinin cenininden, Beyoğlu'nun insan seline doğdu.

Umudun ve mutluluğun resmini, Mavisel yapsın istedi, kalbinin yıkık duvarına... Şairin dediği gibi "*işin kolayına kaçmadan ama...*[1]"

Atölyeye girdiğinde sürpriz bir partiyle karşılaştı. Sürprizler, insanın ruh haline tecavüzdü.

Birdenbire başka bir ruh haline geçmesi gerekti, yoksa bütün cinleri onu gebertecekti.

Neşeli bir role bürünmeyi, on beş dakika kadar başardı. Başardı mı? Başardı, diyelim...

Sonra gücünü emdi içindeki boşluk. Boşluğa bırakıverdi kendini.

Hezarfen Ahmet Çelebi gibi Cezayir'e sürgün gitti.

Her kula caiz degül idü uçmak gökyüzünde.

Hâşâ!..

Kellesi gider idü kul dedüğünün!..

Ziraaa!..

Kul, kölelikten terfi etme idü!..

Bir mesaj geldi telefonuna kadının.

"Seni sevmiştim!.."

Ve kıyamet ziline bastı tanrı!..

Zırrrrrrrr!..

Bugüne kadar yaşamış bütün insanlar, teneffüse çıkan çocuklar gibi itişe kakışa, kıyamete çıktı.

Ezildi kadın kalabalıkta.

1 Nâzım Hikmet

“Bir dakika bakar mısınız?.. Sevgilim artık beni sevmiyormuş” demeye çalışıyordu.

Umurunda değildi kimsenin. İsrafil borusunu çalıyordu. Herkes, Mesih inecek mi diye doğuya bakıyordu... Azizler en önlerden yer tutmuştu bile.

Miş...

Sevmiş...

Bitmiş...

Gitmiş...

İtmiş...

İt miymiş?..

Kenara çekil kadın!..

Bu geçmiş zamanlı mesaj, deldi geçti gecenin ilk saatlerini.

Kadın, atölyedeki konuşmaları duymuyor, üst üste mesajlar yazıyor, sehpadaki kırmızı şarabı kadehine dolduruyor, kendini hızla gecenin kuyusuna bırakıyordu.

Her ilişkinin bir ömrü vardı elbet, ama bu zamansız kaza niyeydi? Ve aşkın başı da sonu da niye kazaya benziyordu?

Birdenbire gül, birdenbire kül...

Şarabı kadehine doldurdukça, aşk da şaraba karışıyordu. Damarları aşk ve şaraptan ibaretti artık.

Aşka dair çok şey biliyordu kadın ama aşkı yaşamayı bilmiyordu.

Atölyedeki konuşmalar aldatma konusuna gelince, sigarasından bir nefes çekti, duvardaki tabloya mıhlayarak gözlerini, dinlemeye başladı.

“Erkek aldatır,” dedi biri.

“İlişkiyi hiçbir zaman üçüncü kişi bitirmez,” dedi öteki.

Ve devam etti diğeri, “Ben karımı çok seviyorum, o olmasa yaşayamam. Hayatıma giren kadınları duysa ve beni terk etse mahvolurum.”

Bir diğeri, "Karımın kurduğu düzen içinde bir saksıyım sanki," dedi.

Devam etti beriki, "Kadın ve erkek yapı olarak çok farklı. Erkek sevse de başka bir kadınla birlikte olabilir."

Bu ezber lafları duydukça, canı acıyordu. Bir ortaçağ kadını gibi direğe bağlanıp ateşte yakılıyordu.

"Cadı bu!" diye bağırıyorlardı, ellerinde ateşle koşan erkekler.

"Bütün cadılar kadındır!.."

"Yakın kadınları!.."

Kadınlar yandıkça adalet tanrıçası Themis'in gözündeki bağdan, kanla karışık gözyaşı sızıyordu.

Kadın, Eskimoları düşündü. Eskimolar, çok sevdikleri misafirlerine eşlerini sunarlarmış.

Kıskançlık ne menem bir kıskaç?..

Afrika kabilelerindeki kadınlar, göğüsleri açık geziyor, kimse kimseye bakmıyordu.

Birazcık yakası açılan kadının, yakasından içeri düşen erkekler hangi kabiledendi?..

"Virginia Wolf gibi..." diye yazdı kadın mesaja.

"Ceplerime taş doldurarak..."

Kadının adı Gülşen, Adamın adı Miran'dı.

Gülşen'le Miran, bir yıl önce internette tanışmışlardı.

İnternet!..

Yüzyılımızın sanal aşk agorası.

Bir yıl yazıştılar, şiirlerden aldıkları sözcüklerin gücüyle.

Âşık oldular, görmeden birbirlerinin yüzünü.

Ahmet Aslan'ın, *Hiç Tanımadığım Ten* şarkısını dinleyerek ve inanarak...

Dünya bir noktaydı avuçlarında.

Mardin İzmir arası, bir noktaydı sanal çiftliklerinde.

Eskiden evcilik oynardı çocuklar sokakta, şimdi sevgilicilik oynar oldu büyükler internette.

Yalnızlaşan insan, aşka yeni bir elbise giydirdi.

Her yerde aşşşk!..

Çoğunlukla zincirleme aşşşk!..

Profil panayırlarında aşk satılıyor aşşşk!..

Gülşen, cep telefonundan "*Bir kırıntıydın içime ilk düştüğün anda...*" yazılı bir mesaj gönderdi. Hızla kalkıp sırt çantasını aldı ve atölyeden koşarak uzaklaştı.

Beyoğlu'nun ışıklarını söndürmeyi unutmuştu tanrı.

Herkes gündüz sanıyordu geceyi.

Gece göz pınarlarına haksızlıktı.

Mutlu aşkın yazılı tarihi yoktur

Rougemont

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallar iken, internet köyünün beş hali varmış.

İnternet, interneti, internete, internette, internetten...

Aynı zaman içinde, internet halkının bin bir, aşklarının yüz bin hali varmış...

"Bu ne yaman çaresizlik!.." yazdı Miran.

"Çaresizlik insan icadıdır..." dedi Gülşen.

"Gel lütfen! Mardin'e gel! Seni bir kez olsun göreyim! Dantel kıyılı kentler söküğüyüm, kaçak bir ilmek kadar uykusuzum... Sarmaşıklar mil çekiyor karanlığıma... Hadi gel! Hadi gel, kibritle oynayalım!.."

Yanıt vermedi Gülşen. Gözlerini duvardaki yazı panosuna raptiyeleyip düşündü.

Şartlarını zorlayıp gidebilirdi. Gitseydi büyü bozulur muydu?..

İstek şarkısını kâğıt helvaya yazıp karıncalarla tanrıya göndermişti. Şarkısının çalındığı gün geç kalmış olabilir miydi?..

Korkuyordu.

Hayır korkmuyordu!

Gitmeliydi.

Hayır hayır gitmemeliydi!

Gülşen, Rumeli göçmeniydi. *Alişler diyarı* derlerdi Rumeli'ye... Rumeli gülistandı... Rumeli Gülşen'di...

Balkan dağlarının küçük bir köyünde doğmuştu.

Deliorman kızıydı...

Deliorman, bir deli ağaç perisinin rüyasıydı. Deliorman, deli deli büyüyen ağaçların türkü söylediği yerdi. Ve bu yeşil koronun şefi, kuzey yıldızıydı. Deliorman, gözü karaların kahramanlık şiiriydi. Deliorman, Bulgaristan'ın saçlarının kokusuydu...

Gülşen, küçüklüğünde ormandan mantar toplar, kopardığı kardelen ve çiğdemleri sarı saçlarına takardı... Her gördüğü çiçeği saçına takması, o günlerden kalan bir alışkanlıktı.

Mart ayını sabırsızlıkla bekler, kırmızı beyaz püsküllü marteniçkalar takardı yakasına.

Rumeli gözlüydü, Rumeli sözlüydü, Rumeli türkülüydü.

Mavrova'dan aldım sümbül bir okka nohut
Al beni bre sar more sümbül koynunda uyut

türküsü dudaklarına çocukluğunda yapışmıştı.

Türkiye'ye geldiklerinde İzmir'e yerleştiler. Ege, büyük bir şefkatle bağrına bastı, kıyısına konan bu küçük göçmen aileyi.

Aşı tutmayan bir ağaca aşılanmak gibiydi göç!..

Her göç hikâyesi, öç alır gibi, bir gün birdenbire en acı sayfasını açıverirdi.

Bayramlarda saten yapraklı kavak ağaçlarının sesini bohçalarından çıkarır, kaymaklı pide yer, çiçekli elbise giyer ve çok güzel gülerlerdi göçmenler.

Ve bayram namazı kılmak için, ıhlamur kokulu bir özlem yayarlardı ayaklarının altına...

Gündöndü gibi dönerdi yüzleri Rumeli'ye. Elleri, yüzleri, yakaları, paçaları yeşil kokardı...

"Peki!.." dedi Gülşen, fotoğraftaki kaçak çay demi gözlere bakarak:

"Geleceğim! Kibritle oynamaya geleceğim... Kibritten yapılmış gibi küçük ve şirin bir otelde yer ayırt bana."

"Görmeden, tanımadan, dokunmadan da aşk olurmuş demek ki!.." diye geçirdi içinden.

Bir hafta sonra yola çıkmanın uygun olacağını düşündü. Bu süre içinde telefonda konuşmadılar, telefon mesajlarıyla yazıştılar. Birbirlerine yazdıkları mesajlar, alt alta yazılsa upuzun bir aşk destanı olurdu.

"Çaputlar bağladım filozoflara, bir an önce gel diye. Geldiğinde mutluluktan uçarsam, dünyadaki yerime bir kavak ağacı imza atsın..." yazdı Miran.

"Dağlım benim!.. Dağlı çobanım... Kokun kokumu öpsün istiyorum..." yazdı Gülşen.

"Sırtım toprağa emanet, buluttan bahçeli evler yapıyorum. Çakıldan gülen çocuklar... Işıklı adları oluyor uçurumların."

"Heybenin çaprazına al beni dağlı çoban!.. Gönlünü gezdir boydan boya... Akasya sarhoşuyum... Şehrime in yabanım... Ara sıra da olsa şehrime in dağlı çobanım..." yazdıktan sonra terminale gidip, Mardin'e bir bilet aldı Gülşen.

Eve döndüğünde, sırt çantasını hazırlamaya başladı. Miran'ın sözcükleri, çantasına düşüyordu döne döne.

"Arap atları çok hızlı koşunca, çatlamasınlar diye boyunlarından bir damar kesilirmiş, sen de benim damarımı kes. Yoksa sana koşmaktan çatlayacağım..." yazmıştı bir gün Miran. Birdenbire sele kapılır gibi kapılmıştı bu sözcüklere.

Mardinli'ydi Miran. Mardin'de müzik öğretmenliği yapıyordu. Hırçındı, küfürbazdı, oyunbazdı, hassastı, zekiydi, egosu yüksekti, romantikti ve vahşi sözcükleri bile dize getirebilirdi.

Annesi, "Senin bir tarafın ipek, bir tarafın köpek!" dermiş ona. Miran, hem bu söze hem de annesinin ve babasının çoğu sözüne karşıymış. Zaten Miran hep karşı kıyıda yaşarmış.

Dinlemeyi bilir, araştırıp öğrenmeyi çok severmiş. Pek çok şeyden mahrum büyümüş. Oyuncağı olmamış meselâ... Denizi yıllar sonra görmüş. Lunaparka gitmemiş hiç. Boya kitapları olmamış.

Kızlarla konuşmaya utandığı için ilk kız arkadaşı yirmi yaşında olmuş. Mardin'de yaşamanın getirdiği bir içe dönüklük belki onunki! Kim bilir! Belki bu yüzden telefonda çok güzel sevişiyordu. Çünkü önce kendiyle sevişmeyi sonra sözcüklerle sevişmeyi öğrenmişti.

Leyli gecelerinde çok güzel *reyhanî* oynardı. Öyle zengin figürlü bir oyundu ki reyhanî, her figüründe başka bir uygarlığın izi vardı...

Gözleri Mardin'in ışıkları gibi çakmak çakmaktı.

Karaşındı...

Otobüsler motorlarını çalıştırmış, kişneyen atlar gibi yola hazırlanırken, Gülşen internet aşkının gözlerine hazırlanıyordu.

Nihayet bir beden bulacaktı sözcükler. Bir ses dillendirecekti onları. Kilometrelerce ötedeki sesle yapılan sevişmeler, kanlanacak canlanacak beden bulacaktı. Mardin İzmir arası gül kokacaktı.

Coşkuyla günlüğünü çıkardı ve:

Her yaz Alis'im! Diyar harika olmuş olmamış kime ne? Ses tellerime konan kuşlar şahit, keyfimin kâhyasıyla sevişirim, yazdı.

Otobüs camından, çocukluğunun coğrafyasında olmayan zeytin ağaçlarına baktı hayranlıkla.

Yaşadığı Rumeli köyünde, ilk defa amcasının ona uzattığı zeytini yere tükürdüğünü hatırladı. Hayatında böyle saçma bir meyve

yememişti. Ne tatlı ne ekşiydi. Tuzluydu ve çürük bir şeylere benziyordu. Türkiye'ye geldiğinde, uzun süre zeytin yemedi.

Üniversiteye giderken, yurtta aç kaldığı bir gün zeytinle barıştı. Hatta sonra sonra âşık bile oldu zeytine. *Kırma zeytin tanem,* dedi sevdiğine.

Gülşen, yaz kış yaprakları yeşil olan zeytin ağacının, bilge görünüşüne hayrandı. Bin yaşına kadar yaşayabilen zeytin ağacına da en çok bilgelik yaraşırdı zaten.

Tarihin tanığı olan bu ağaçlar, yeryüzünün mucizesiydiler. Yaprakları doğal antibiyotikti ve yaşadıkça kök vererek sımsıkı sarılırlardı toprak analarına.

Ege Üniversitesi'ne Japonya'dan gelen profesörün iki zeytin yaprağını özenle cüzdanına koyduğunu hatırladı. Kendi ülkesinde yetişmeyen bu ağacın altında çürüyen zeytinleri görünce, "Siz vatan hainisiniz! Bu zeytinleri burada böylece çürütenler vatan hainidir!" diye bağırmıştı.

Varlığına *var yılı*, yokluğuna *yok yılı* dedirten zeytin; şiirlerde, şarkılarda sevgilinin gözlerine benzetilirdi.

Zeytin gözlüm sana meylim nedendir
Bu sevmenin kabahati kimdedir

En çok, *delice'm, delice zeytinim* demeyi seviyordu, kara gözlü sevgilisine. Çünkü delice zeytin, ekilmeden kendiliğinden yetişen zeytindi ve aşılandığında kültür zeytini olurdu.

"Delicem!.. Delice zeytinim!.. Dilimin ucunda düşe kalka dolaşıyorsun, ipimin ucunu kaçırıyorsun," yazıp bir telefon mesajı gönderdi Miran'a.

Birkaç dakika içinde yanıt geldi:

"Dağ çiçeğim, dağ çileğim!.. Vampir dizelerle ısırasım var boynunu!.. Öl diye, ölme diye, ölümsüz ol diye!.."

Şehirlerin ve köylerin mimarisi, otobüs yol aldıkça değişiyordu. Ağaçlar, tarlalar, dağlar değişiyordu. Çantasından kitabını çıkardı, okuyamadı. Bakışı otobüsün camından uçtu, dağların tepesine kondu. Bakışı dolaştı dolaştı çimlere, çiçeklere, bulutlara kondu.

Miran'ı düşündü. "Seni çok seviyorum muhacir kızı," demişti ona bir gün. Şairin dizelerini yazmıştı:

Artık inan bana muhacir kızı
Dinle ve kabul et itirafımı
Bir soğuk, bir garip, bir mavi sızı
Alev alev sardı her tarafımı
Artık inan bana muhacir kızı[1]

"Ben de seni seviyorum kırma zeytinim, hırçınım, yamalı bohçam!" dedi içinden... "Ben de seni seviyorum."

Çocuklarını sayan bir lunapark kadar heyecanlıydı.

İki güvercin, kilitli iğne ile tutturulmuştu birbirine. Ayrılmasınlar diye mi ne?..

Ak güvercin olaydım, pencerene konaydım
Penceren çok yüksekte, yâr dizine konaydım

Dizine konmasını ne çok istemişti Miran. Gidince onun dizine konacak, bildiği bütün şiirleri kulağına okuyacaktı.

Ağlayanlar ağlamayanlara anlatmalıydı, aşk diye bir şey vardı...

Ve insanı tümden işgal eden illegal bir duyguydu.

Yeryüzünün dengesiydi. Aşkın kaybettiği gün insanlık da kaybedecekti.

Tehlikeliydi, kalbe zararlıydı aşk.

Patlayıcılarını üzerine bağlamış, bir intihar timi gibi dolaşıyordu aramızda.

Aşka ateşle yaklaşmayın lütfen!..

Ama aşka yaklaşın!..

AŞK...

A, ayın harfidir Arapçada... Ayn, görme, idrak etme demektir.

Ş, şın harfidir... Sarhoş olma, kendinden geçmedir.

K, kaf harfidir... Kün'den gelir anlamı. Olma, var olma demektir.

Aşk ile var olur insan, diyordu Gazali.

1 Sezai Karakoç

Canımızı bunca yakan, bunca hoş eden ve bedenimizi bunca delirten aşk, insanlığın kalbinde ne zamandır dolaşır, bilinmez.

Öğrenilen bir yaşama biçimi vardır muhakkak, toplumlara göre değişen.

Avustralyalı antropolog Robert Brain, Büyük Okyanus'taki Samoa adası yerlilerinin, Romeo ve Jüliet hikâyesine katıla katıla güldüklerini söyler.

Romantizmi ve cinselliği yaşayan bu yerliler, aşk ve ayrılık acısı gibi kavramları kullanmıyormuş.

Aşkı insanlar mı doğurmuştu?..

Aşk, doğan ve ölen bir duygu muydu?..

Şarkılarla şiirlerle beslenen aşk, uğruna ölümlere gidilen aşk, ahlâk kuralları ve yasaklarla büyüyen aşk, içgüdüsel bir yangın.

Alevi Sünni, Hıristiyan Müslüman, Doğulu Batılı, evli bekâr ikilemleri içinde kurban edilen zavallı!..

Kavuşulan an, büyüsünü yitiren yüce güç!..

Sevişirken bile yalnızlığa tapan putperest!..

Kalbimiz bu duyguyu hissettiği sürece blues çalıyor. Dağları, yolları aşıyor, akıl ibresi şaşıyor.

Geothe gibi, '*Ben seni seviyorsam bundan sana ne?'* diyebiliyorsa, tekilliğindeki mucizenin efendisi oluyor.

"Seviyorum seni Miran!.." yazdı Gülşen. "Şairin dediği gibi, *kalbim çıkmış kafesinden, poz veriyor dünyaya.*[1]"

Mona Roza şiirinin dizeleriyle başlamıştı her şey.

"*Uyu da turnalar girsin rüyalarına*[2]" yazmıştı Miran.

Gülşen, otobüsün camına yaslanarak uyumaya çalıştı.

Mutluydu...

Çok mutluydu...

Bir çocuğun elinden, elma şekerini alıp kaçabilirdi.

1 Özkan Mert

2 Sezai Karakoç

Ya da naylon poşetlere oturup bayır aşağı kayabilirdi.

Bir an önce Mardin'e gitmek için Peter Pan'dan yardım isteyebilirdi.

"Kıblem!" yazılı bir mesaj gönderdi Miran'a...

Günlüğünü çıkarıp susayan kalbini sözcüklerle suladı:

En çok çayır kuşu olmak yakışıyor sana... Bir sincap ürkekliğiyle çeki düzen vermek çaylazlara.

İnce belli çay bardağına uzanır gibi sıcağa ve inceliklere hazır ellerim.

Çene çukurunda yaşamayı seçtim ben... Korkaklığına çelme takmak için akşamları... Çeviri şiirlerin kekemeliğiyle sınırlarını aşmayı, bütün çekmecelerini kurcalayıp seni bulmayı seçtim... Çekimli bir fiil sayılmak için birinci çoğula.

Seni öpmeyi seçtim... Öptüğüm bütün adamlar gibi üç vaktin var?..

En çok çayır kuşu olmak yakışıyor sana... Ünleminin namlusunu bana çevirip soru ekleri koymak değil tümcelere...

En çok gülümsemek, en çok türkü söylemek, en çok uçmak yakışıyor sana.

Seni sevmeyi seçtim...

Yeniden yollardayım...

Kollarını aç yeniden!..

Bütün kuş adlarını, bütün çiçek adlarını, bütün şair adlarını saydım. Hiçbiri değil kollarının anahtarı.

Açıul susam açıuul!..

Sana gelmeyi seçtim!..

Seni öpmeyi seçtim...

Seçilmiş bütün adamlar gibi kurbağa olmayı seçme e mi?..

Sen öpünce adam ol sevgili!.. Sana en çok adam olmak yakışıyor...

Ben Mardin kenti...
Kalker ve lavlarla bezeli, teninden başka giysisi
olmayan çıplak dağların ana yurdu...
Taşın ve toprağın ve doğum yerini unutmuş suların,
hammaddesi alın teriyle karışmış kerpicin
Ve mavi bedenli bulutların anası...

Refik Durbaş

Mardin!..

Mardin tabelasını gördüğünde, yüreği ağzına geldi Gülşen'in!

Mardin'in girişinde çağ değişmiş, ortaçağ 21. yüzyıla misafirliğe gitmiş ve yatıya kalmıştı...

Saat sabahın beşiydi.

Gün aydınlanmaya başlamıştı ama şehrin ışıkları hâlâ yanıyor, Mardin Kalesi tek taş pırlanta gibi muhteşem görünüyordu.

Mezopotamya!..

Yazının ve tekerleğin bulunuşu da dâhil olmak üzere, kültürlere beşiklik eden Mezopotamya...

Coğrafi yapısı nedeniyle çok dilli kültüre sahip, etnik bakımdan rengârenk Mezopotamya.

İnsanlık tarihine fener tutan Mezopotamya...

Savaşlardan, kargaşadan kendini kurtaramamış, başı sürekli dertte olan Mezopotamya...

Gülşen, Miran'la ilk karşılaşmasının terminalde olmasını istemediği için, otobüsten inince otele gitti.

Sırt çantasını yatağın yanına attı ve pencereden bir süre Mardin Kalesi'ni seyretti.

O an nişanlandı Mardin Kalesi'yle.

Klimayı açtı, yatağa sırt üstü uzandı, gözleri çakmak çakmak, çiçek açtı durdu, bir bahar dalı gibi...

Ezberindeki şiiri okudu yüksek sesle:

Seni düşünmek güzel şey, ümitli şey,
Dünyanın en güzel sesinden
En güzel şarkıyı dinlemek gibi bir şey...
Fakat artık ümit yetmiyor bana,
Ben artık şarkı dinlemek değil,
Şarkı söylemek istiyorum.[1]

Miran'ı düşündüğünde içi titriyordu. Aşk ne zaptedilmez bir kısraktı. Doludizgin koşuyordu yüreği, şairin dediği gibi, *dörtnala sevişmek lazım*[2]dı...

Saatler süren yolun yorgunluğuyla ve aşkını yaşamak için emek vermenin tadıyla, dudaklarını ısırdı.

Eflatun oldu içi!..

Eflatun olan içi, sığmadı içine.

Kalkıp duş aldı, aynada kendini seyretti, özenle giyindi, makyajını yaptı, mavi boncuklu kolyesini taktı. Zaptedemiyordu heyecanını...

1 Nâzım Hikmet
2 Cemal Süreya

Saat on birde Mezopotamya çay bahçesinde buluşacaklardı.

Çantasını aldı, döndü odaya baktı, kapıyı yavaşça kapatıp asansöre bindi. Asansörün aynasında kendine, "Deli kız, sen artık şarkını söyle!" deyip suretine bir öpücük gönderdi.

Otele çağırdığı taksiye binip, buluşacakları çay bahçesinin önünde indi.

Heyecanla Mezopotamya çay bahçesine girdi, manzarayı görünce büyülendi. En kenardaki masaya oturup gözlerini kırpmadan uzun süre manzaraya baktı.

Mezopotamya'ya bu yükseklikten bakınca, insan ancak bir kuş olmayı dilerdi.

Uçmak istedi büyülendiği manzaranın üstünde. Kuş gibi...

Miran'la iki âşık güvercin olmak istedi!..

Ömrünce bu rüyayı görmeyi diledi...

Garson ne içeceğini sormak için yanına geldiğinde, "Bir kahve lütfen!" dedi.

"Cevizli kahve mi, Süryani kahvesi mi?" diye sordu garson.

İkisinin tadını da bilmiyordu, "Cevizli kahve olsun!" dedi.

Tam sigara paketine uzanmıştı ki Miran oturdu karşısındaki sandalyeye.

Dondu kaldı...

Öylece...

Eli sigara paketine uzanmış olarak...

Dünya, bir saniyeliğine dönmeyi durdurdu.

Taş kesildi her şey, taş kesildi Mardin...

Yüreği yerinden fırlayıp Mezopotamya ovasına yuvarlandı...

Taş oldu...

Sesi kayboldu...

Bildiği bütün sözcükleri unuttu...

“Hoş geldin Gülşen’im!” dedi Miran.

Aynı anda kalktılar, birbirlerine doğru yürüdüler, sımsıkı sarıldılar.

Rumeli’den Mardin’e bütün topraklar, dağlar, taşlar, ağaçlar, kuşlar, çiçekler aralarında ezilip kaldı.

Tuna ve Dicle nehirleri birleşti.

Tuna’dan Dicle’ye kadar bütün kuşlar, Gülşen’le Miran’ın kalbine sığınmasaydı ezilecekti.

Zaman ölümsüzleşti...

Bir daha hiç açılmayacakmış gibi kilitlendiler, anahtarları Mezopotamya denizine düştü.

Evrendeki bütün canlılar saygıyla eğildi.

Miran, Gülşen’in alnından öptü.

Bir yazışmalarında, “Kimse beni alnımdan öpmedi,” yazmıştı Gülşen.

Kimse beni gerçekten sevmedi, der gibi...

Zaman, akıntıya kapılmıştı...

Zaman, akşamın masalına akıyordu...

Mardin, ışıklı elbisesini giyip geceye hazırlandı. Mezopotamya ovası yavaş yavaş denize dönüşürken, taşın kalbinden ışıklar saçılmaya başladı.

Halkın söyleyişiyle, *gündüz mezarlık gece gerdanlık* olan Mardin, bir İspanyol dansçısı edasıyla eteklerini savurdu ve kızıl, mor, lacivert, turuncu, sarı renkler saçıldı. Mezopotamya sahnesinde, Mardin gösteriye çıktı. Dünya’nın tavanı ışıl ışıldı ve en tepede elinde bir kova sarı, saçıp duruyordu karanlığa, safran tanrısı...

Mardin’den geçmiş bütün uygarlıklar, gün batımının aynasında uzun uzun saçlarını taradı.

Bütün uygarlıklar, gecenin düğünü için halaya kalktı.

Miran’la Gülşen kavuşmuştu işte!..

Arapça, Kürtçe, Süryanice, Türkçe türküler, telkâri işçiliğiyle işlendi insanların ses tellerine.

Yazının mucidi Sümerler, bir aşk hikâyesi daha yazmaya hazırlandı, killer ve çiviler taşa dizildi.

Aynı anda interneti açtı yüzlerce Mardinli...

İzinsiz gösteri yapıyordu internet aşkları...

Zamanın ayarı bozuldu, aşkın zamanı şaştı...

Yüzyıllarca istilaya uğramış, yıkımlar yaşamış, baskı altında kalmış halk, acılarla yontmuş sanatını Mardin'de.

Türküler uzun hava olmuş.

Ermeni ve Süryani ustalar taş okumuş, taş dokumuş, kilisenin yanına bir cami kondurmuş.

Taş merdivenli sokaklarda yüzü dövmeli kadınlar dolaşmış. Bir güvercin, bin masal anlatmış...

Mardin...

Kalenin etrafına dolanan evler, taş merdivenli dar sokaklara sinen çok dilli sesler, evleri bir dantel gibi işleyen ustanın keskisinde takılı kalmış zaman, her biri başka hikâyeye açılan kapılar, sırdaş kapı tokmakları... Anadolu'yu Mezopotamya'ya bağlayan büyülü kavşak...

Miran'la Gülşen, çay bahçesinden el ele çıkıp taş merdivenli sokaklarda dolaşmaya başladılar. Dar sokaklar akşam saatlerine doğru ıssızlaşıyordu Mardin'de.

Gülşen, ilk çağ filozoflarından Diyojen'i hatırlayıp Miran'ın önüne durdu.

"Miran, Diyojen'in dar bir sokakta kendisine yol vermeyen adamla karşılaşmasını hatırlıyor musun?"

"Evet, hatırlıyorum."

"Bu sokakta kimseler yok ve Diyojen'in geçtiği sokak kadar dar. Hadi sen Diyojen ol, ben de zengin adam. Dramatize edelim bu karşılaşmayı."

“Deli kız!.. Şimdi mi?.. Burada mı?..”

“Evet aşkım, lütfen!”

“Peki!”

“Sen şimdi sarhoş taklidi yaparak bana doğru, Diyojen olarak yürü.”

Miran dar sokakta Diyojen olmuş, yalpalayarak bir sağa bir sola sarhoş gibi yürürken, zengin adamı oynayan Gülşen çıkar karşısına.

Yan yana geçemezler sokaktan.

Birkaç kez denerler.

Olmaz!..

Birinin yol vermesi gerekir.

Zengin adamı oynayan Gülşen, kollarını göğsünde kilitleyip Diyojen’i küçümseyen bir sesle:

“Ben senin gibi pis ve aşağılık bir adama yol vermem,” der.

Diyojen Miran, kenara çekilir ve:

“Ben böyle bir adama yol veririm... Geç!” der.

Gülşen, “Çok güzel oldu, çok güzel oldu!” diyerek hem zıplıyor hem de küçük gösterilerini alkışlıyordu. Uzun süre tiyatroda oynadığı için bu tür canlandırmalarda çok başarılıydı. İkisi de birbirlerine sarılarak ve gülerek yürümeye devam ettiler.

Miran, “Bu inişli çıkışlı dar sokaklara çöp kamyonları giremediği için çöpler eşeklerle toplanıyor Gülo! Belediyenin kadrolu işçileri olan eşekler, sabah erkenden işbaşı yapıyor. Emekli(!) oluncaya kadar da hizmetlerine devam ediyor. Dünyanın başka hiçbir yerinde resmî olarak çalışan eşek işçiler yok sanırım. Belediyede adlarıyla kayıtlı olan eşekler, bir insanla mesai arkadaşı olarak çalışıyor. Şehrin bu bölgesi tamamen SİT alanı ilan edilince yeni inşaat yapımı yasaklandı. Yani Mardin bir müze şehir. Bence şehrin girişinde bilet kesilmeli,” dedi, Gülşen’in yanağına bir öpücük kondurarak ve teninin kokusuna uzanarak...

Yanından geçtikleri dükkânın önünden turkuaz renkli bir

poşu alıp, Gülşen'in başına bağlayan Miran, sürme, Hint kınası ve kına taşı da istedi.

Sürmeyi Gülşen'in gözlerine elleri titreyerek sürdükten sonra aldıklarını sırt çantasına attı.

Yürüdüler...

Konuştular...

Güldüler...

Ara sıra birbirlerine sarılıp Mezopotamya ovasının üzerinde uçan güvercinlere bakıp ovanın gizemli sessizliğine daldılar.

Bir güvercin takla attı, taştan örülmüş dantelinin yaprağına kondu. Ressam olan Gülşen, bu görüntünün fotoğrafını çekmek için hemen fotoğraf makinesini ayarladı. Mardin, fotoğraf çekmek için muhteşem bir yerdi. Bu fotoğraflardan esinlenerek *Taşın Hikâyesi* adını vereceği bir sergi açacaktı aylar sonra.

Bir taraftan fotoğraf çekiyor bir taraftan da güvercini ürkütmeden kısık bir sesle, "Leonardo da Vinci'nin günlerce güvercinleri izlediğini biliyor muydun?" diye sordu, her zamanki gevezeliğiyle..

"Hayır!" dedi Miran.

"Leonardo, penceresinin önünde saatlerce güvercinleri izlermiş. Kanat çırpmalarını, ince ayaklarını toplayıp havalanmalarını, yaylana yaylana konmalarını, havada kürek çekmelerini... Ve notlar alırmış. Süzülüşlerini, açık kanatlarıyla dinlenmelerini, havada daireler çizmelerini, yere yaklaştıklarında uçuş hızlarını azaltmak için kanatlarını açmalarını izlermiş. Güvercinleri izlerken insanların uçabilmesi için neler gerektiğini düşünürmüş. Paraşüt fikri işte o zaman doğmaya başlamış."

Hava kararkıktan sonra, akşam yemeğini yiyecekleri otelin terasına çıktılar. Miran bu otelde yer ayırtmıştı.

Karanlık çökmeye başlayınca uzak köylerin ışıkları, Mezopotamya denizinin içinde büyük gemiler gibi görünüyordu.

Büsbütün ışıktan ibaretti gördükleri her şey.

Gülşen:

"Ne isterdim biliyor musun Miran, her biri ışık olan şu evlerden birinde yaşasaydım, yana yakıla düğünümüzü bekleseydim, bu labirent sokaklarda, abbaralarda gizli gizli bakışsaydık, seni özleyerek uyusaydım. Bütün labirentler sana çıksaydı. Sen, ömür boyu yalnızca beni sevseydin... Her gün daha başka sevseydin... Sana sarılacağım günü bekleyerek uyusaydım."

Miran, cebinden kırmızı bir gül çıkarıp Gülşen'in kulağının arkasına taktı. Bu haliyle tam bir Balkan güzeliydi. Küçük bir sessizlik oldu. Kalpleri yine poz verdi dünyaya...

"Biliyor musun Miran, taşın da dili var bence..." dedi Gülşen. Oturdukları terasın taşına ellerini koyup daha iyi hissetmek için gözlerini kapadı.

"Ellerim, kulaklarım olsaydı ve taşın söylediğini duysaydı, kim bilir neler anlatacaktı bana! Bu konağın sırlarını ve hikâyelerini fısıldayacaktı belki!.. Şöyle diyecekti meselâ: *Gülşen, burada senin gibi deli dolu bir kız yaşardı. Senin gibi âşık olmuştu kara yağız bir delikanlıya. Sonraaa...* Miran!.. Bu antik otelle ilgili bildiklerini bana anlatsana!" dedi.

"Taşın zarafetini sunan bu bina 580 yıllık. Yapıldığı tarihlerde bir Süryani ailesine aitmiş. Önceleri yalnızca alt bina varmış. Avluda oynayan çocuklar bir küp bulmuşlar. Küpün içi Macar altınları ile doluymuş. 240 yıl önce bulunan Macar altınlarıyla konağın üst kısmı yapılmış. Ve o tarihten sonra konağın adı *Macarlar Konağı* olmuş. Konak, Tatlıdede ailesi tarafından satın alındıktan sonra aslına uygun restore edilerek 2007 yılında butik otele dönüştürüldü. Şu anda bizim oturduğumuz kısım, konağın terası."

"580 yıl!.." dedi Gülşen. "Kim bilir ne aşk hikâyeleri yaşandı bu konakta... Ne acılar ne sevinçler yaşandı. Hotel California şarkısının hikâyesini hatırladım birden. Bir an onlara benzediğimizi düşündüm.

Aynı otelde kalma tesadüfüyle başlayan bir aşk...

Âşıklar, güzel bir yaz aşkının bitiminde, ertesi yıl yine sevgileri devam ederse aynı otelde buluşmaya karar vermişler. Ama

bu süre içinde birbirlerini aramayacaklardır. Adam bir yıl sonra California'ya doğru yola çıkmış. Otele geldiğinde, bir gün önce otelin yandığını öğrenmiş. Özlemine dayanamayıp bir gün önce gelen kız da ne yazık ki bu yangında ölmüştür.

Welcome to the Hotel California
Such a lovely place
Such a lovely face
(California Oteli'ne hoş geldiniz/
Ne kadar hoş bir yer/
Ne kadar hoş bir çehre)

Burası da bizim Hotel California'mız olsun mu?.."

Miran başını hafifçe sallayarak onayladı. Gülşen'in gözlerinden ve sözlerinden saçılan enerji, büsbütün sarmıştı Miran'ın bedenini. Gülşen heyecanla konuşmaya devam etti:

"Hadi gel, konağın sahipleriymiş gibi düşünelim kendimizi."

Biraz ciddileşerek ve taklit etmeye çalışarak:

– Miran Ağa!.. Hizmetlilere akşam yemeğini hazırlattım. Birazdan sofrayı donatacaklar. Mercimek çorbası, kaburga dolması, cevizli içli köfte, peynir helvası, kırmızı pul biberli tandır çöreği pişirttim. Bu akşam seninle baş başa olmak dilerim!..

– Uygundur sultanım!.. Ben de sana bir aşk hikâyesi anlatmak isterim. Ve de Mezopotamya ovasını ayaklarına sermek, yıldızlardan saçlarına taç takmak isterim.

– Sen aşk aşk dedikçe, ben ellerimi çenenin altına koyayım ki sözcükler boşa akmasın gözümün nuru, caaanım efendim!

"Bu topraklarda en çok anlatılan aşk hikâyesini, Mem ve Zin'in hikâyesini anlatmak istiyorum sana Gülo.

Pek çok yorumu var bu hikâyenin. Ama ben sana Kürt şair Ehmede Xani'den okuduğum şeklini anlatacağım. Halk arasında bu hikâyeler, dengbêjler tarafından anlatılırmış eskiden. Özellikle soğuk kış gecelerinde anlatılan dengbêj hikâyelerini, dedem çok iyi bilirdi. Bu hikâyeyi ondan dinlediğim gece, rüyamda uzun saçlı bir kız gördüm.

Cizre Beyi'nin Zin ve Siti adında iki kardeşi varmış. Çok iyi dost olan Mem ve Tacdin, yöredeki geleneğe göre kızlar gibi giyinerek nevruz eğlencesine katılmışlar. Erkek kıyafetleri içindeki Zin ve Siti ile karşılaştıklarında ikisi de bayılmış. Uyandıklarında Mem'in parmağında *Zin,* Tacdin'in parmağında *Siti* yazan yüzükler varmış. Kızlar yüzükleri taktıktan sonra hemen oradan uzaklaşmışlar."

Gülşen, "Dur dur bir dakika!.. Yüzüklerimizi değişelim mi? Gecenin anısına... Aşkımızın anısına..."

Miran, yüzüğünü çıkarıp Gülşen'in işaret parmağına taktı. Gülşen de başparmağındaki yüzüğü, Miran'ın küçük parmağına takıp öptü.

Bu sevimli yüzük töreni bitince, Miran hikâyeye kaldığı yerden devam etti.

"Zin ve Siti bu durumu dadılarına anlatmışlar. Yüzükleri geri almak ve kızların onlara olan aşkını anlatmak için hekim kılığında Mem ve Tacdin'e giden dadı, onların içindeki ateşi fark etmiş. Tacdin yüzüğü geri vermiş ama Mem, yaşamının sebebi olan bu yüzüğü geri vermek istememiş.

Aracıların da yardımıyla Tacdin, Siti ile evlenmiş.

Fakat Bey'in yardımcısı Beko, Zin'in Mem ile evlenmemesi için elinden geleni yapmış.

Beko, Tacdin'in kendi kararıyla Zin'i, Mem'e verdiği dedikodusunu çıkarmış ve bu dedikoduya Bey'in inanmasını sağlamış. Bey, *Ben Kürde kız vermem,* diye and içmiş.

Zin ile Mem'in gizli gizli görüştüklerini öğrendiğinde de Mem'i zindana atmış. Uzun süre zindanda kalan Mem, Zin'in hasretine dayanamayarak ölmüş. Tacdin, Mem'in cenazesinde, Beko'yu öldürmüş. Beko'nun öldüğü gün Zin şunları düşünmüş:

Ger ew ne bûya di nev me hail
Işqa me di bû betal û zail
(Eğer o aramızda engel olmasaydı
aşkımız da bozulur zail olurdu.)

Zin, Mem'in mezar taşına sarılarak ölmüş ve Mem'in mezarına gömülürken, Cizre Beyi, *Memo!.. Al sana yâr,* diye bağırmış."

Gülşen, hikâye bitince, "Miran! Kavuşmalı bir aşk hikâyesi anlatsana bana!" dedi.

"Kavuşanların aşk hikâyesi olmaz ki sevgili!"

"Aşk, uğruna ölününce mi aşk oluyor Miran? Yoksa aşk, kavuşuncaya kadar geçen sürede mi yaşanıyor?"

"Aşk, doğduğu gün ölmeye başlıyor Gül'üm!.."

"Bütün aşk hikâyeleri bize, imkânsızlığın aşk olduğunu anlatmıyor mu?"

"Aşk, emperyalizmin çöpü oldu günümüzde. Alışverişlerle boğuldu. Sevgililer günü alışveriş, evlilik alışveriş, boşanma alışveriş, barışma alışveriş, yıldönümleri alışveriş...

Beni ilkel bir kabile erkeği gibi sev Miran. Bana maddi değeri olan hediyeler alma, benden böyle hediyeler bekleme. Savaş benim için! Ölme ama... Aşkı da öldürme! Beni hiç bırakma lütfen! Lütfen! Severek çoğalt beni. Her gün yeniden tanışalım."

"Gülşen'im!.. Gül'üm!.. Göçmen güzelim!.."

"Gönlümün kıblesi!.. Karaşınım!.. İnternet saçmalığından, kilometrelerce uzaktan yüreğime düşen kıymetli gerçeğim! Bu tür sanal başlayan arkadaşlıklarla dalga geçerken, nasıl da deli gibi âşık oldum sana. Hiç tanımadan, teninin sıcaklığını bilmeden, boynundaki kokuyu duymadan. Böyle de olurmuş demek ki aşk."

"21. yüzyılda insanlar da aşklar da kirlendi gülüm. Ama inan, sana hiç yalan söylemedim. Kaç gece gözlerinin bebeğine ve sesine sarılıp uyudum bir bilsen! Seni bir kez olsun görebilmeyi diledim... Umutsuzca... Beni sevmeni diledim. Beni öpmeni, dizlerime oturmanı hayal ettim! Şimdi buradasın. Evet!.. Mucize diye bir şey var! Seni çok seviyorum göçmen kızı! Çok!.." dedi Miran.

"Kalbimin evinde bir konuk gibiydin. Kalbimdeki seni özlüyordum Mir'im, her gün daha çoğalan bir özlemle. Okuduğum bü-

tün şiirleri sana okudum, dinlediğim bütün şarkıları bize yazılmış gibi dinledim. Nasıl bir aşktır ki bu, kurulmuş pilli bebek gibi beni sana getirdi?.."

"Mardin'den İzmir'e salıncak kuralım Gülşen'im. Sen kendini bana salla, ben kendimi sana sallayayım. Sallaya sallaya büyütelim aşkımızı."

"Bayıldım, bayıldım, bayıldım buna Miran'ım!.. Ben kendimi sana sallayayım, sen kendini bana salla..."

Konuşmaya öylesine dalmışlardı ki yemekleri unuttular. Birlikte içmeyi çok istedikleri Süryani şarabını kadehlerine dolduran Gülşen,

"Sana sevgili ülkem!" dedi.

Miran, "Hoş geldin gönlüme ve şehrime kadınım!" diyerek bir Rumeli türküsü söylemeye başladı.

Çalın davulları çaydan aşağıya
Kazın mezarımı bre dostlar belden aşağıya
Koyun sularımı kazan dolunca
Aman ölüm zalim ölüm üç gün ara ver
Al başımdan bu sevdayı götür yâre ver

Selanik içinde selâ okunur
Selânın sadâsı bre dostlar cana dokunur
Gelin olana kına yakılır
Aman ölüm zalim ölüm üç gün ara ver
Al başımdan bu sevdayı götür yâre ver

"19. yüzyılda Selânik'te yaşanmış bir aşk hikâyesinin türküsü bu..." dedi Gülşen. "Bir kumaş mağazası olan Rüstem Ağa'nın dört kızı varmış. Üçü evlenmiş, Fitnat kalmış yalnızca. Kimselere vermeye kıyamamış onu. Bir gün alışverişe gelen ve dört erkek çocuk olduklarını öğrendiği Memet'i çalışması için mağazaya almış.

Ağanın her işini yapan Memet konağa gittiğinde Fitnat'ı görmüş. Aralarında başlayan aşkı öğrenen Rüstem Ağa çok mutlu olmuş. Memet'in ailesi Fitnat'ı istemeye geldiğinde Rüstem Ağa, 'Bu

konakta kalsınlar. Hem benim oğlum yok hem de Fitnat gözümün önünde olsun isterim,' demiş.

Gençler, davulların çalacağı günü beklerken Selânik'te bir hastalık baş göstermiş. Kolera! Düğüne üç gün kala Fitnat koleradan ölmüş. Selâsı okunurken, caminin bir kenarına oturmuş olan Memet bir yandan ağlar bir yandan da Selânik'e söylenir.

Çalın davulları çaydan aşağıya...

Şimdi ikisi de huzur içinde uyuyorlar.

Kalinihta[1] Memet!

Kalinihta Fitnat!

Biz de kavuşmayalım Miran. Aşkımızın yaşaması için kavuşmadan sevelim birbirimizi..."

"Gülüm! Aşk, kavuşmadan nasıl yaşanır?"

"Ara sıra görüşürüz, yazışırız, özleşiriz. Aşkta güzel olan özlemdir, sevgiliye giden yoldur. Özlemimizin sonunda kavuşmak da olsun Mir'im, ama sürekli olmasın bu kavuşmak... Kavuşma, ömür boyu birlikte yaşama biçimine dönüşürse, aşk hokus pokus olup yok oluyor. Ve bu kötü sihri bütün insanlar yapıyor. Sevgililerini unutmak için telefonunu kapatan, uzun süre görüşmeme kararı alan, şehir değiştirenlere katılmıyorum. O zaman unutulmak istenen kişi daha çok büyüyor, hak etmediği halde değer kazanıyor."

"Haklısın Gülşen! Erkekler kadınları sevgilileştiriyor önce. Evlendikten sonra evcilleştiriyor ya da yeni bir kafes alıyor ona, anneleştiriyor, sonra başa dönüp yeni bir kadın arıyor, sevgilileştirmek için... Gülşeniiiiiim!.. Rumeli gülüüüüm!.. Gel yanıma otur, dövme yapayım güzel yüzüne," dedikten sonra, aldığı Hint kınasını karıştırmaya başladı. Hint kınasının içine, toz haline getirilmiş kına taşı ve oksijenli su ilave etti.

"Mi..." diye başladığı cümlesi yarım kaldı Gülşen'in, Miran işaret parmağıyla Gülşen'in dudaklarını bastırarak, "Şşşşşt!.. Sus!.. Dövme bitinceye kadar konuşma!.." dedi.

1 Kalinihta (Yunanca): İyi geceler.

Gülşen, Miran'ın kucağına yattı.

Miran, kınalı karışımdan bir parça aldı.

Gözlerini kapamadı Gülşen. Yüzünün üstündeki yüzü görmeyi ne çok istemişti bir yıl boyunca. Özledikçe internetteki resimlerine bakmıştı.

Şimdi, şu an, şu saniye... Miran'ın yüzü, kendi yüzünün bir karış üstündeydi.

Nefesi yüzüne değiyordu.

Yuvarlak tırnaklı parmakları, yüzüne değiyordu. Bu tür tırnakları olan insanların, çok duygusal olduklarını okumuştu bir yazıda.

Biraz daha eğilse dudakları dudaklarına değecekti.

"Eğilip öpse beni şimdi!.. Yüzümüz gözümüz kına olsa... Küçük keçiler gibi kınalı kınalı dolaşsak ortalıkta..." diye düşünürken hafifçe gülümsedi. Miran'ın dudaklarına da bulaştı bu gülümseme...

Miran'ın ter kokusu Gülşen'i yokluyordu. Ter kokusu, kısık bir sesle Gülşen'i Miran'ın gömleğinin içine çağırıyordu. Miran'ın göğsündeki kılların üstüne usulca yanaklarını koymak istiyordu.

İki kara göz dolaşıyordu, iki mavi gözün üstünde. İki durgun mavi göle, iki kırlangıç konuyordu. İki kırlangıç saman taşıyordu yuva yapmak için, iki mavi gölün kıyısına.

Miran da tutmasaydı kendini, düşecekti Gülşen'in gözlerine.

Miran tutmasa kendini, bırakıverecekti bedenini Gülşen'in bedenine.

Gülşen, başını koyduğu yerde huzurluydu. Başını koyduğu yer, dünyanın merkeziydi.

sarıl bana
ama öpme
susuz bir sincap gibi
dolanayım
dudaklarının kıyısında
boynunla
çenenle

saçınla oyala beni
camlarımızın ter bezi buğulansın

göğsündeki dolaptan
ılık bir şeyler giy
gözbebeğimi emzir bakışınla
müstehcen e'li bir dans ilikle
şımarık bedenine

sonra birdenbire
iç savaştan dönen bir asker gibi
öppp
lavanta koksun yorgunluğun

dizelerini okudu kısık ve ürpertici bir sesle..

Bu dizeler, yazışmalarından doğmuştu. Belki şairlere göre şiir değildi bu yazılanlar. Değildi mutlaka!.. Bir dize için aylarca uğraşan şairlere haksızlık olurdu yoksa. Alt alta yazılan her şey şiir değildi şüphesiz. Vallahi Aziz Nesin çarpmasına tutulurdu insan. Merhem bulamazsa rezil olurdu edeb'e... Tü tü tüüüüü!.. Allah yazdıysa bozsundu böylesini. Şiirimsiydi bu yazılanlar... Şiirimsi...

Miran'ın karaşın coğrafyasına, mıknatısa koşan demir tozları gibi koşuyordu Gülşen'in her hücresi.

Yaylaları, vadileri, dağları huzur doluydu.

Gülümsedi yine.

Bir şairin *çıkıntılarını içine çek/ gerekirse törpüle*[1] dizelerini hatırladı.

Miran, "Yaramaz kızım benim!.. Dövmen bitti, hadi git aynaya bak!" dedi.

Yaramaz Rumelili ayağa kalktığında Miran'ın kulağına, "Sormayı unuttum sevgili! Çimlerini kesmedin di mi?" deyince, karaşın Mardin biraz utanır gibi *hayır* anlamında başını salladı.

Gülşen, sağ gözünün altındaki yatay S harfinin ceplerine kon-

1 Mehmet Rayman

muş, üçgen şeklinde üç noktadan ibaret olan bu şirin dövmeyi çok sevdi. Aralarında özel bir anlamı vardı bu işaretin.

Yatay S harfi sonsuzluk işaretinin yarısıydı. Diğer yarısı da Miran'ın omzundaydı.

S harfinin ceplerindeki üç noktalı üçgen şekillerinden biri kadın, diğeri erkekti. Üstte iki nokta, altta bir nokta kadını; üstte bir nokta, altta iki nokta da erkeği temsil ediyordu.

Mardinliler, taş evlerin üstündeki tahtlarda, yıldızları örtünüp uyumaya başlamıştı. Uzun bacaklı tahtların ayaklarının altına, akrep çıkmasın diye, küçük kaplarla zehirli sular konmuştu.

Mardin'de bütün evler çatısızdı.

Mardin'de bazı hayatlar da çatısızdı.

Mardin Kalesi, oturdukları masadan öyle güzel görünüyordu ki, taş evlerin ışığına akan bir ışık seli gibi büyüleyiciydi.

Mem'in masal şehrinde hissetti kendini Gülşen.

Mezopotamya ovasından gelmiş geçmiş bütün uygarlıklar el sallıyordu.

Şehrin taş işçilerinin, taşı bir dantel gibi işleyen elleri, el sallıyordu.

Ve gemiler geçiyordu...

İçinde kavuşamayan âşıkları taşıyan gemiler...

Miran'la Gülşen'in gözbebeklerinden geçiyordu gemiler...

Aşk demleniyordu yüreklerinde.

Mardin, masal şehrine dönüşüyordu gece ilerledikçe.

Dicle, toprağı döllüyordu. Sümer mitolojisine göre hayat veren Dicle, tatlı su tanrısının spermleriydi.

Tuna'ya aşk türküleri söylüyordu Dicle...

Bir şişe şarap istediler.

Ulucami mahallesinin 104. sokağındaki on altı odalı konağın,

Gülşen kokan odasına doğru, sözcüklerin sesini kısarak yürüdüler.

Loş ışıklı lambalar, ahşap pencereler, ahşap gömme dolap, siyah üzerine altın sarısı yapraklı perdeler, ferforje başlıklı yatak, beyaz yatak örtüsü, gömme banyo...

Zin'in odası da böyle miydi?..

Yağlıboya tablodaki üzgün yüzlü kadın, *hoş geldiniz,* dedi sanki. Yoksa o kadın sureti Zin miydi?..

Aşkın en koyu zamanı dokunmak değildi de neydi?..

Miran, elinde şarap şişesi yatağın kıyısına oturdu. Gülşen hiçbir şey söylemeden ak bir güvercin gibi dizine kondu. Türküdeki gibi...

Miran'ın boynunu öptü kokladı.

Şaraptan bir yudum alarak dudaklarına dokundu hafifçe ve yudumun yarısını ona verdi.. Alt dudağını ısırdı.

Oda güvercinlerle doldu. Saçlarına, omuzlarına, dizlerine kondular.

Hiç ayrılmayacak gibi yapıştı dudakları birbirine. Aşkla, özlemle, ihtirasla... Dilleri birbirine dolandı, tuzları karıştı.

Böylece birkaç yüzyıl geçti aradan.

Birkaç yüzyıl daha geçecekti, şarap hatırlatmasaydı kendini.

Bir şiir okudu Gülşen, Miran'ın kulağına değen sesiyle.

Bir şiir okudu, *her şeyden önce sen, elbette sen, mutlaka sen*[1] diye biten.

Sigara paketine uzandı, bir sigara yakıp Miran'a uzattı ve duşa girdi.

Gülşen, havluya sarınıp çıktığında Miran'ın sigarası henüz bitmemişti.

Sigara küllüğe, havlu yere, aynı anda düştü.

Miran, Gülşen duştayken yüzlerce kırmızı gül yaprağı serpiştirmişti yatağa.

1 Ümit Yaşar Oğuzcan

Gülşen, Miran ve kırmızı gül yaprakları, aynı sandalla, dalgalı bir denizde uzun bir yolculuk yaptılar.

Gül yaprakları terli bedenlerine yapıştı.

Ve iki beden birbirini ezber etti bütün gece.

Gülşen, Miran'ın sırtına tırnaklarıyla martılar çizdi.

O martılar ki hâlâ uçar, güvercin olduklarını sanarak Mezopotamya denizinin üstünde.

Taş dünyadır, dedim ve sustum

Nuri Demirci

Mardin'i gezmek için kiraladıkları arabada yol alırken:

"Burada Kürtler, Türkler, Süryaniler, Araplar, Ermeniler, Yezidiler birlikte yaşarlar. Zaman içinde Süryani ve Yezidi nüfusu azalmış. Bölgede birçok Süryani manastırı ve kilisesi bulunmakta. Mardin'in ilk yerleşim tarihi tam bilinmemekle birlikte bazı buluntular ortalama 7000 yıllık bir geçmişi olduğunu gösterir. Kaldırılan her taşın altından, burada yaşamış uygarlıkların parmak izi çıkar," dedi Miran.

"Nüfusun azalmasında ekonomik sıkıntıların, terörün, belki zaman zaman yaşanan hoşgörüsüzlüğün de payı olduğunu düşünüyorum."

"Haklısın! Az önce gittiğimiz kilisedeki Süryani'nin söylediklerini hatırlasana! Doğançay köyünde dört akrabası öldürülmüş. 'Süryani, Ermeni, Hıristiyan öldürenler cennete gider,' diyormuş birileri."

"Mor Gabriel Manastırı ne muhteşemdi Miran. Dünyanın en eski, Türkiye'nin en büyük manastırı. Döneminde dünyanın en

büyük ilahiyat fakültesiymiş. Kütüphanesini Moğollar talan etmeseymiş kim bilir ne değerli eserler ulaşacaktı günümüze! Rehber, Timur'un 500 rahibi öldürdüğünü söyledi."

Mor sözcüğünün *aziz* anlamına geldiğini biliyor muydun Gülşen?"

"Hayır! Açıkçası ben renk anlamında kullanıldığını düşündüm. Mor rengi eskiden yalnızca Romalı asiller kullanıyormuş. Sezar, kendinden başka kimsenin mor renkli kıyafet giymesine izin vermezmiş. Daha sonraları mor renk, din adamları tarafından kullanılmış. Roma döneminde Akdeniz'de bulunan Aperlai kentinde en güzel mor renk elde ediliyormuş. Rengin yapımında bölgede bulunan deniz kabukları kullanılmış. Hatta insan dışkısı bile kullanıldığı söylenir. Rengin yapımı çok kötü koktuğu için Aperlai kentine hiçbir seyyah gitmez, hiçbir gemi yanaşmak istemezmiş."

"Ne ilginç şeyler biliyormuş benim sevgilim!" diyen Miran, direksiyonu sol eliyle tutarken, sağ eliyle Gülşen'in tişörtünün içinde küçük bir yoklama yaptı. Elini çekerken koltuğunun altını gıdıklayıp:

"Canımın içi Gülom!.." dedi.

Gülşen, gıdıklanmaktan nefret ettiği için "Eşşeeek!.." diye bağırıp Miran'ın saçlarını çektikten sonra, yine aynı merak ve heyecanla konuya devam etti.

"Mezar hücrelerinde yüzlerce azizin bir sandalyede oturur biçimde tören giysileri ile gömülmeleri çok ilginç. Hz. İsa'yı kıyamet günü karşılamak için azizler doğuya doğru oturtularak gömülmüşler. Hz. İsa doğudan gelecekmiş. Ayrıca Süryanilerin dili olan Aramicenin, Hz. İsa'nın konuştuğu dil olduğunu bilmiyordum."

"Aynı mezarlardan Deyrulzafaran Manatırı'nda da vardı. Bölgede yetişen zafaranın manastır yapımı sırasında harcında kullanılmasıyla Deyrulzafaran adını alan manastır Süryanilerin hac merkeziymiş. Zafaran, safran çiçeğinin adı. Manastırın içinde güneşe tapanların tapınağı da var.

İnsanlar ilkel çağlardan beri öldükten sonraki hayata ve yeniden

dirilişe inanmışlar Gülo. Hanna Dolabani *Tarihte Mardin* eserinde Subarilerle ilgili bazı söylencelere yer verir. Subariler, Mardin'de yaşamış, bilinen ilk uygarlık. Çok eski bir tarihte mezar yeri kazan bir bedevi, toprak altında hayvan heykelleri bulmuş. Çok korkmuş. Aynı yıl bölgede veba salgını başlayınca, ruhların rahatsız edildiği ve insanların tanrı tarafından cezalandırıldığı düşünülmüş. Bu söylenceyi araştıran bir bilim adamı, mezarın yerini bulmuş ve ilginç bir tapınak ortaya çıkarmış. Cümbüş çalan aslan, şarkı söyleyen eşek, dans eden kanatlı akrep heykelleri varmış bu tapınakta."

Miran'ın sözünü kahkahalarla kesen Gülşen:

"Ne eğlenceli bir tapınak. Çocuk bahçesi gibi! Peki inançları hakkında bilgin var mı?" diye sordu.

"Ne güzel gülüyorsun! Gülüşü ışıklı, sesi çıngıraklı yârim! Bu tapınakla ilgili pek bilgim yok. Korku, inançları doğurur. Önceleri ateşe, rüzgâra, ağaca, aya, güneşe tapan insan, tek tanrılı dinlerle tanrısını, Allah, Yehova... olarak adlandırmış. Manyetik alanı yüksek olan yerlerde insanların daha dindar olduğu söylenir. Diğer yerler daha liberalmiş. Bu doğruysa Mezopotamya'nın manyetik alanı çok yüksek olmalı."

"Dünya telaşla paylaşılmaya çalışıldıkça kan dökülüyor. Sınır çizgilerinden kan sızıyor. Ne çok insan yaşamış bu topraklarda, ama şimdi hiçbiri yok!" dedi Gülşen, iç çekerek.

"Deyrulzafaran manastırının mezarlık odasındaki kubbenin iç kısmı, bir zamanlar altınmış. Moğollar büyük bir ateş yakıp kubbenin altınını eritip alıp gitmişler. Bu altın, bugün bile madde olarak bir yerlerde duruyor ama altının geçtiği bütün eller yok oldu. Bunu anlamıyoruz Gülşen!.. Al dünya senin olsun, ama kaç yıl senin olacak! İnsan, dikey olarak ayakkabı numarasının iki katı kadar yer kaplıyor yeryüzünde. Sarayların olsun, kaç odasında uyuyabilirsin, bir odada iki metrelik bir yerdir yatağın."

"Seni seviyorum, akıllım benim, Mir'im!"

"Ben de seni seviyorum gülüm!" dedi Miran.

Miran, arabayı yolun kenarına çekerek birdenbire frene bastı.

Gülşen'i tişörtünden tutup kendine çekti, uzun uzun öptü. Sanki kırmızı bir gül düğmesini açıverdi güpegündüz.

Gülün koynundan çikolata kokusu saçıldı.

Ve portakal kokusu...

Ve vanilya kokusu...

Güneş tapınağındaki kemer-kenet sistemi taşlar gibi 6000 yıl kenetli kalsalardı ya şimdi!..

Bir yerlerden sevdikleri şairin sesi geldi:

kırk şair birden olsam
yazamam bir hevesi[1]

Temmuz ayına adını veren bitki tanrısı Dumuzi, Mezopotamya topraklarını tavaya koymuş, 40 derecede kavurup helva yapıyordu. İçine fıstık diye safranlı Mardin taşı atıyordu.

Miran, Gülşen'in İzmir'deki Şirince köyüne olan hayranlığını biliyordu. Çünkü Gülşen, hikâyesi olan yerleri seviyordu.

Savur'a yakın bir Süryani köyü olan Kıllıt'a götürdü onu.

Süryanice'de *azalan* anlamına gelen Kıllıt, terk edilmişliğin sessizliğini taşıyordu. Sanki bütün evler sarılık hastalığı geçiriyordu. Hüzünlü ve umutsuzdular. Toprak, aşırı sıcaktan havale geçirmiş, dudakları çatlak çatlak olmuştu. Taş evlerin hiçbiri, bir diğerinin önünü kapatmıyordu.

Köyün dışında şarap fabrikası vardı. Ama sahibi Cercis Yüksel teröre kurban gittiği için fabrika kapatılmış.

1945'ten önce köyün sekiz bine yakın yaşayanı varmış. Süryanilerin bir kısmı çalışmak için yurtdışına gitmiş. Sonraki göçler de eklenince birer birer sönmüş evlerin ışıkları. Işıklar sönünce, çiçeği kurumuş bir saksıya dönmüş Kıllıt. Her şeye rağmen köyde kalan on kadar yaşlı, köyün son atan kalpleri.

Şirince köyü gibi Kıllıt da turizme açılsaydı ne muhteşem olurdu!..

Evler restore edilse ve bazı evler pansiyon yapılsa! Yöresel yemeklerin olduğu küçük restoranlar açılsa! Festivaller yapılsa! Res-

1 Haydar Ergülen

samlar, edebiyatçılar, müzisyenler gelseler köye!.. Kıllıt çok güzel bir turistik köy olurdu.

Sıcağa aldırmayan âşıklar, bütün gün Mardin'i, Midyat'ı, Dara'yı, kiliseleri, camileri, hanları, medreseleri... gezdikten sonra, ilk karşılaştıkları yer olan Mezopotamya çay bahçesine gittiler.

Ulu Cami'nin gölgesi Mezopotamya ovasında yıkanıyordu.

Süryani kahvesi içip güneşin batışını izlerken Miran:

"7000 sayfalık Mardin'de, Rumeli gözlerine bakarak kahve içmek ne güzel sevgili kraliçem!.." dedi.

Gülşen, kahvesinden bir yudum alırken, bu büyük uygarlıklar ansiklopedisinde, küçük bir aşk hikâyesinin figüranı olmaktan mutluluk duyuyordu.

"Taşşşş... İlkçağlardan beri insan hayatında ne büyük bir önem taşımış Mir'im! İlk insan mamutları öldürebilmek için, taş uçlu kargılar yapmış meselâ."

"İlk insan tek başına yaşasaydı hayatta kalmayı beceremezdi. Birlikte avlandıkları için güçlüydüler."

"Ve elleri, ve akılları vardı insanların..."

"Engels'in dediği gibi, insanı *emek* yarattı Gülşen'im."

"İlk insanın yaşamına dair yazılı belgeler yok. Ama Kızılderililerin yaşayışı ile ilgili yazılanlar veya Avustralya yerlilerinin yaşamı bize bu konuda biraz bilgi veriyor. Düşünsene Miran, Avrupalılar onları gördüğünde aralarında ne kadar çağ farkı vardı," dedi Gülşen.

"Zaman içinde ne çok vahşileştiğimizi de gösteriyor bu karşılaşma. Kızılderililer arasında zengin fakir ayrımı yokmuş, altının değerini bilmedikleri için, yalnızca süs eşyası olarak kullanıyorlarmış. Düşmanlarını köle olarak kullanmıyorlarmış. Toprak, kabilenin malıymış ve ortak yaşam alanları varmış. Kadının sözüne önem verilir hatta soy, kadına göre belirlenirmiş."

"Şu anda çocuklara erkeğin soyadı veriliyor. O zaman çocuğun adını da kadın koymalı öyle değil mi?"

Miran gülerek:

"Feminist aşkım!.. Mantıklı!.. Evet öyle de olabilir!.."

"Sonra erkek gücünü fark etti. Savaşlara katılıyor, avlanıyor, bilek gücüne güveniyordu. Öyle değil mi Miran?"

"Aynen öyle... İşte o andan itibaren erkek kadını *gelin* olarak almaya başlamış."

"Nefret ediyorum bu *alma* lafından!" dedi Gülşen, yüzünü buruşturarak.

"Nedense hiç şaşırmadım."

"Baban da anneni almış mı Miran? Başlık parası vermiş mi? Sevmişler mi birbirlerini?"

"Babam annemle evlendiğinde, annem 13, babam 26 yaşındaymış. Dedem, iki öküz istemiş başlık parası olarak. Beş çocukları olmuş, en büyükleri benim. Sonra babam ikinci bir eş daha getirmiş eve, kuma olarak... Kumanın da altı çocuğu olmuş... Annemi, ara sıra gizli gizli ağlarken görürdüm. Bu ağlamaların sebebinin kuması olduğunu düşündüm. Bir gün anlattı annem. Mizgin adında bir ablası varmış. Çok severlermiş birbirlerini. Mizgin teyzem, dedemin evlenmesine izin vermediği bir delikanlıyla Mersin'e kaçmış. Aile meclisinin töre gereği aldığı kararla Mersin'de, 21 yerinden bıçaklanarak öldürülmüş. Öldüğünde 19 yaşındaymış. Teyzemi öldüren dayım da 14 yaşındaymış ve teyzemi öldürdükten sonra, *namusumuzu temizledim,* demiş. Namus cinayetleri, aşiret intikamları, terör, göç, mayın faciaları... Âh Gülşen, bunlar canımı nasıl acıtıyor bilemezsin! Babamı da erken kaybettim. O ölünce annem ve kuması çaresizlikten ayrılmadılar. Üç yıl önce annemi ve kardeşlerimi köyden getirip bir ev kiraladım. Şimdi Mardin'de birlikte yaşıyoruz," dedi Miran.

"Kadın için, eve gelen ikinci eş, çok büyük bir acı olmalı! Ben lisedeyken Güngör Dilmen'in *Kurban* oyununda oynamıştım. Kuma istemeyen bir kadın kocasını vazgeçiremeyince korkunç bir karar veriyordu. Kuması gelmeden önce iki çocuğunu da öldürüp töreye kurban ediyordu."

"Haklısın Gülşen! Bu sistemi asla onaylamıyorum. Fakat kumalık geleneğini eleştirenlerin kendi yaşamlarına bakmalarını isterim. Yaşamları da buna *hayır,* diyorsa ne âlâ! Ama tek eşli gibi görünen, başka kadınla da ayrı bir evde gizli olarak imam nikâhlı yaşayan hatta ondan çocuğu olan pek çok erkek var batıda. Evli bir erkeğin sevgilisi olan kadın, ikinci bir kadın değil mi? Eğer kadın bu yaşamı onaylıyorsa, bu da modern bir kumalık değil mi?"

"Haklısın Mir'im! Hiç böyle düşünmemiştim. Hatta komik olan da ne biliyor musun? Sevgili olan kadın, adamın karısını kıskanmaz da ona yaklaşan diğer kadınlara kök söktürür. Bir de İslamiyet'teki dört kadın durumunu kıyasıya eleştiren ama sevgilileriyle günü gün eden sosyalist erkekler tanıyorum. Evli olmalarına rağmen başka kadınlarla yaşıyorlar. Konuşmaya gelince mangalda kül bırakmayanların çelişkili kişilikleri bunlar."

"İnsanın yaşadığı ve söylediği birbirini tutmalı gülüm. Yoksa kuru nutuklardan öteye geçmez söylenenler. Demokrasinin beşiği Atina'yı düşün. Demokrasiden bahsediyorlardı bundan 2500 yıl önce ama neredeyse herkesin kölesi vardı. Çünkü köle, insan değildi onlara göre. İnsan, *ben* sözcüğünü çok kullanmaya başladıktan sonra bencilleşti."

"Kadın mal gibi başlık parasıyla alındığında da köleleşiyor aslında. Rumeli'de ne kuma ne de başlık parası var."

Miran:

Ben bir göçmen kızı gördüm Tuna boyunda
Elinde bir besli kuzu hem kucağında
Doğru söyle göçmen kızı annen var mıdır

Gülşen:

Ne annem var ne babam var kalmışım öksüz

Miran:

Sen bir öksüz ben bir garip alayım seni
Alayım da gurbet elde sarayım seni

"Sistem Gülom! Sistem!.." dedi Miran. "Bir zamanlar Mısırlılar da yabancılara insan gözüyle bakmıyormuş. Sonra başka ülkelere

gitmişler. Bâbil'i gördüklerinde hayran kalmışlar. Önceleri yalnızca kız kardeşleriyle evlenen firavunlar, yabancı gelinler almaya başlamış. Diğer uygarlıkları tanıdıkça dünyaları büyümüş."

"Tales de Bâbillilerden çok şey öğrenmiş," dedi Gülşen.

"Doğru söylüyorsun! Tales ilk Yunan bilginlerinden. Hem tüccar, hem denizci, hem de mühendismiş. Mısırlı kâhinlerin talebesi olmuş. Fakat kendi aklını da kullanmış. Tales için Güneş, tanrı değildi, Dünya ile aynı maddedendi. Bilimsel düşünmeye çalışmış. Herkesin inandığını reddetmek kolay değildir Gülom. Hatta çok daha ilginç bir şey söyleyeyim, Anaksimandros hayvandan insana doğru bir gelişimden bahsetmiş."

"Yine aynı yıllarda yaşamış ve ozan olan Ksenofanes, *Tanrıların bize benzediklerini mi sanıyorsunuz, öküzlerin ve atların elleri olsaydı, kendilerine benzer tanrılar çizeceklerdi,* demiş. Onunla alay edenler Homeros'un birçok ozanı beslediğini, kendininse kölesini bile güç doyurduğunu söylemişler. Oysa ozanın yoksulluğunun suçlusu bunu söyleyenlerdir. Akıl gücünü takdir etmeyenlerdir. Öyle değil mi Miran?"

"Şairlerin akıl ve söz gücü hâlâ takdir edilmiyor. Ve hâlâ şairler yoksul. İlkçağ filozoflarıyla, ortaçağ din adamları putperest diye alay etmişler. Oysa onların kaldığı yerden devam etselerdi her şey çok farklı olurdu. İskenderiye kitaplığının kataloğunun 120 cilt olduğu söylenir. Bana göre en büyük yanlış Atina'da emeğin hor görülmesi ve köle işi sayılmasıdır. Seneka, kölenin de insan olduğunu söylediğinde Romalılar gülmüş," dedi Miran.

"Yani parası, malı mülkü olan insan oluyor. Bulgarcada tanrı için *bog* sözcüğü kullanılır. Zenginse *bogat* demektir; aynı kökten geliyor olmalı!.."

"Çok ilginç bu Gülşen!.. Bizim kullandığımız *efendi* sözcüğünün altında da belki böyle bir anlam yatıyordur."

"Kölelerin kaybedecek bir şeyleri olmadığı için Spartaküs'e katılan çok köle olmuş. Başarısız bir girişim olsa da artık kölelerin de bir kahramanı vardır. Bu güçle sık sık ayaklanmaya başlamışlar.

Ve aslında Dünya kölelerin emeğiyle dönüyordu. Tarlada onlar çalışıyor, kılıcı onlar yapıyor, büyük yapılar onların elleriyle yükseliyordu. Emek veriyordu köleler. Ve işte tam o günlerde kurtarıcı olduğu düşünülen Mesih gelmiş. Emekçilere, acı çekenlere, öbür dünyada ödül vaat etmiş ve herkesi eşit insan saymış. Köleler, Hıristiyanlığı bu nedenle kolayca kabul etmişler."

"Ama durumlarında bir değişiklik olmamış. Bu defa da Hıristiyan oldukları için öldürülmüşler."

"Ortaçağ karanlık bir dönemdir. İlkçağ filozoflarına tanrısız diyenler, artık bilim adamlarına dinsiz deyip mahkemelerde acımasızca yargılar. Roma yıkılınca feodalizm başlar, köleler yine köledir ama birkaç iş aletleri vardır. Köylüler de zenginlere çalışır.

Bu arada göçebe Türkler gittikçe büyüyerek imparatorluk kurarlar. İslamiyet hızla yayılır. Bilim Araplarda gelişir. Biruni, Gazali, İbni Rüşt..."

"Uygarlık sürekli el değiştiriyor. Sonra İstanbul'un fethi. Amerika'nın keşfi... Kırmızıya ve açık yaraya saldıran fail-i meçhul sayılmaz Mir'im!.. Boğalar gibi renk körü değil ki insanlar!" dedi Gülşen.

"Birileri silâh yapıyor, birileri savaşıyor... Birileri para kazanıyor, birileri ölüyor..."

"Şimdi Kürtlerle Türkler birbirini öldürüyor. Ortadoğu karıştı. Yine kan, yine kan... Keşke hiç keşfedilmeyen bir kıtada yaşasaydık Miran!.."

Miran Gülşen'i sarışın tarafından, Gülşen Miran'ı karaşın tarafından öptü...

Sarıldılar...

Akşam olunca konaklarının terasına çıktılar yine. Bir yanlarında Mezopotamya denizi, bir yanlarında tek taş pırlanta kale ve ışıkların büyülü dansı...

"Bulgarca, *Mardin'e hoş geldin sevgilim,* nasıl diyebilirim Gülşen?" dedi Miran ve akşamın renginde bir kadeh kaldırdı.

"Dobre doşla v Mardin lübima!.." dedi Gülşen kadehe eşlik ederek.

"Dobre doşla v Mardin lübima! Kaç yaşında Türkçe öğrendin Gülşen?"

"Konuşmayı öğrendiğimden beri Türkçe konuşuyorum ama bu Türkçe, Türkiye Türkçesi değildi. İçinde pek çok Bulgarca sözcük de vardı ve fiil çekimleri farklıydı. Türkçe okuma yazmayı Türkiye'ye geldikten sonra öğrendim. Önceleri çok zorlandım ama hırslı bir çocuktum. Bulgarcayı Türkçeyle birlikte öğrendim. Eğitim dilim Bulgarca olduğu için Bulgarcayı daha iyi biliyordum. Bulgaristan'da her çocuk anaokuluna gider. Her köyde anaokulu vardır. Anaokullarında ilkokula hazırlık yapılır ve eğitim dili pekiştirilir. Eskiden Bulgaristan'da Türkçe eğitim varmış, zannediyorum 1960 yılında kaldırılmış. Sen Türkçeyi nasıl öğrendin Miran? Ana dilin Kürtçe öyle değil mi?"

"Babam biraz Türkçe biliyordu ama annem hiç bilmiyor. Evde hep Kürtçe konuşulur. Ben küçük bir köyde okudum ilkokulu. Arkadaşlarımla da Kürtçe konuştuğum için, okula başladığım ilk gün, *çişim geldi,* bile diyemedim öğretmenime ve altıma yaptım. Sen okula başlayınca okuma yazma öğrenmişsin. Ben okula başlayınca okuma, yazma bir de konuşma öğrendim. Ne yazık ki o günlerde Kürtçe konuşmak, Kürtçe isimler koymak yasaktı."

"Bizim de isimlerimiz Bulgar isimleriyle değiştirildi, zorluk çıkaranlar Belene kamplarına götürüldü. Türkçe konuşmak da yasaktı. Biz o günlerde geldik Türkiye'ye, elimizde bir bavulla. Aslında buna, *kaçtık* demek daha doğru olur. Zorunlu bir göçtü bizimki. Biz geldikten sonra Jivkof rejimi yıkıldı ve Bulgaristan Devlet Konseyi, Türklere ve diğer azınlıklara yapılan haksızlığı kabul etti. Ve bunların düzeltileceğini vaat etti. Böylece zorla değiştirilen Türk adları iade edilecek, Türkçe konuşma yasağı kalkacak, Türk çocukları ana dillerinde eğitim yapabilecekti. Ve ibadet etme hakları tanındı. Şu anda Türkçe radyo yayınları, dergi ve gazeteler var. Ayrıca Türkiye'deki bütün kanallar izleniyor. Böylece konuşulan Türkçe de değişmeye başladı."

"Gülom! Biz de yeni yeni Kürt kelimesini kullanabiliyoruz, şimdi kendi dilimizde radyomuz ve televizyon kanalımız var, Kürtçe isimlerimizi kullanabiliyoruz. Dağlarda yüzlerce Türk Kürt genci ölüyor. Bir aileden iki kişi dağda, iki kişi askerlik yaparken ölebiliyor. Hangisine daha az üzülür bir anne? Halklar kardeş değil midir gülüm? Bu topraklara kardeşçe ve eşitçe yaşamak yakışmaz mı? Bugün konuştuğumuz Süryani ne demişti? '*Bu topraklar ne Türklerin ne Kürtlerin, burası bizim,*' demişti. Gelip giden uygarlıklardan bahsettik! Mardin kimin?

Subarilerin mi? Akadların, Sümerlerin, Babillerin, Hititlerin, Asurların, Aramilerin mi? Medlerin, Perslerin, Hamdanilerin, Sasanilerin, Merranilerin, Artukoğullarının, Eyyubilerin mi? Harzemşahların, Selçukluların, Karakoyunluların, Akkoyunluların, Safavilerin, Osmanlıların mı?

Şimdi Türkiye Cumhuriyeti sınırlarındayız! Bu topraklar hepimizin barış içinde yaşayacağı kadar güzel ve geniş Gülşen'im! İnan çok üzülüyorum."

"Şahmaran'ın lanetine mi uğradık Miran? İnsanlık Şahmaran'a verdiği sözü tutmadı diye mi yalanlaştı, yılanlaştı?!"

"Senin doğduğun topraklarda kimler yaşamış göçmen kızı?"

"Traklar, Romalılar, Bizanslar, Bulgarlar, Türkler... Güney Rusya bozkırlarından Balkanlara gelen Bulgarların, aslında Türk soylu olduğu yazıyor Türk tarihinde. Slav halkları tarafından asimile edilip Slavlaştırıldığı anlatılıyor. Ama Bulgar tarihi tam tersini yazıyor. Balkanlarda yaşayan halkları Osmanlı'nın İslamlaştırdığını söylüyorlar."

"Hangisi doğru? Sen iki tarafın tarihini de okudun. Hangisine inandın?"

"Güzel soru. Zeki Alasya-Metin Akpınar'ın *Deliler* diye bir oyunu vardı. Çok sevmiştim. Şöyle diyordu padişah Deli İbrahim: *Siz tarih mi yazıyorsunuz? Sizin yazdığınız dedikodu, dedikodu...* Ben hümanistim Miran. Saf ırka inanmadığım için insanların karışmasından yanayım. Çin'de yaşamış olan felsefeci Mao Çzı, savaşların halklara ne büyük felaketler getirdiğini görür ve insan-

lığın ancak bütün halkların birleşmesiyle kurtulabileceğini söyler. Ben de böyle düşünüyorum. Büyük İskender bunu denemiş. Halkları birleştirmek ve akrabalık bağları kurmak için on bin askerini İranlı kadınlarla evlendirmiş. Kendisi de aynı gün İran hükümdarının kızıyla evlenmiş. Tarihin bu en büyük düğününden sonra on binlerce Yunanlıyı Asya'ya göç ettirmiş.

Ben Türk'üm! Ama Balkanlara esmer gittik, mavi gözlü sarışın döndük. Ne kadar Türk'üm nereden bileyim? Yüzde kaçım Türk olunca Türk sayılırım?.. Sen ne kadar Kürt'sün?.."

"Yüzde yüz Kürt olmadığım kesin. Büyükannem Ermeniymiş. Fakat Ermeni olduğunu kimseye söylemiyoruz. Nedense?.. İskender'in yaptığına benzer bir teşebbüsü M.S. üçüncü yüzyılda Mani adında bir İranlı, dinde yapmaya kalkmış. Mani, bütün dinlerin aynı kaynaktan olduğunu, insanların boş yere bunca yıldır birbirlerine düşman olduklarını görerek bütün dinlerin sentezini tek bir dinde yapmayı düşünmüş. Hemen her dinden akıl ölçüsünde alıntılar yapmış. Din kavgalarını yok etmeyi amaçladığı bu dinin adı Maniheizm'dir. Maniheizm dini hızla yayılmış ama Mani, Zerdüşt rahipler tarafından yakalanıp derisi yüzülmüş ve asılmış."

"Kayseri'de yaşayan Ermenilerin kimliklerini gizlediğini duymuştum. Pek çok aile Türk-Kürt evliliklerine karşı. Uçurum derinleşiyor Miran! Bu çok tehlikeli."

Miran, sağ ayakkabısından ayağını çıkardı, masanın altından Gülşen'in ayaklarına doğru uzandı, ayak parmaklarıyla sevişti, bacaklarında oyalandı, menziline varmak istemeyen bir kurşun gibi bir bacağından öbür bacağına sekti. Eğilerek Gülşen'in kulağına ayıp sözler fısıldadı.

Gülşen sustu!..

Hayret, Gülşen susmuştu!

Demek ki bir kadını susturmanın da yolu vardı.

Dırdırcı kadınlardan şikâyet eden erkekler, bol bol kadınların ayak parmaklarıyla ve el parmaklarıyla sevişmeli. Kulaklarına ayıp sözcükler fısıldamalı. Ve onlara şiir okumalı!

Miran'ın ayağı ve ayak parmakları haddini aştıkça; Gülşen, sevgili karaşınının gözlerine, masadaki her şeyi içine alan bir hortum gibi yansıyordu. İç denizi kıyılarına taşıyordu. İç denizi Miran'ın ayak parmaklarını ıslatıyordu.

Kutsal sessizliği Miran bozdu:

"Doğduğun şehri anlatsana bana göçmen kızı! Sen benim şehrimle tanıştın. Tanıştır beni şehrinle."

"Peki kürdilihicazkârım!.. Benim doğduğum yerler buralara benzemiyor. Burada taşlar sarı, taş evler sarı, tarlalar sarı, gözün görebildiği her şey safran tonu. Benim şehrim şimdi yemyeşildir. Deliorman yeşile kudurmuştur... Ormanları mis gibi kokar, suyu buz gibidir. Gülleri açmıştır renk renk. En çok ıhlamur kokar benim şehrim ama şimdi ıhlamurlar kurumuştur. Doğduğum kent olan Şumnu, Osmanlı'nın ordu karargâhıymış. Pehlivanları yamandır.

Bulgaristan'ın kurucusu Han Asparuh'un, kılıcını saplayıp *Burası Bulgaristan olacak,* dediği yerde kurulmuş Şumnu. Temellerinin 3200 yıl önce atıldığı söylenir. Bulgar devletinin ilk başkenti olan Pliska bu şehrin sınırlarındadır. M.Ö. 4 bininci yıla ait olduğu tahmin edilen, UNESCO tarafından koruma altına alınan Madara tapınağı buradadır. Bence Mardin de şehir olarak UNESCO tarafından korumaya alınmalı. Kiril alfabesinin mucitleri Kiril ve Metodi kardeşler ilk resmî kutlamalarını Şumnu'da yapmış."

"Bulgaristan'da yaşadığın dönemin rejimini nasıl değerlendiriyorsun Gülşen?"

"Hatalı uygulamalar yüzünden son bulan sistemin çok güzel tarafları var Miran. Bana kazandırdığı olumlu davranışlar olduğunu düşünüyorum. Eğitim ve sağlık kurumlarının işleyişi bir ülke için önemlidir. İlkokula giderken bazı günler bizi çalışmaya götürürlerdi. Meyve toplar, ayçiçeği toplar, küçük paralar kazanırdık. Çalışmayı öğrendik. Her yıl okul gezileri olurdu. Öğrencileri, gittiği müzelerden topladıkları mühürlerin sayısına göre ülke içi veya ülke dışı gezi ile ödüllendirirlerdi. Okula gelen sağlık elemanları düzenli sağlık kontrolü yapar, spora büyük önem verilirdi. Hani

okullarımızda ant içme töreni yapılıyor ya, orada sabah sporu yapılırdı. Bunlar harika şeyler."

"Ben birleştirilmiş sınıflarda okudum ilkokulu, çoğunlukla öğretmen sıkıntısı çekilir buralarda. Kafamız yarılmadıkça doktora gitmeyiz. Müze nedir bilmez, ezbere ant içer, sınıfa girince unuturuz," dedi Miran.

"Bunlara ne yazık ki ben de şahit oldum."

"Gülşen'im!.. Hadi bir şişe tekila alıp odamıza gidelim. Tekilayı seversin sen, yazmıştın bir akşam. Biraz da bizden konuşalım. Senden, benden, bizden..."

"Manzaramızı da götürebilseydik odaya, ne güzel olurdu Mir'im!"

"Manzarayı ışıktan bir gerdanlık gibi boynuna taksam, olmaz mı sevgili?"

Mardin, antik konak, taş oda, tekila...

Doğunun Bin Bir Gece Masalları'ndan kaçıp odaya sığınmış bir gece...

Loş ışık...

Ve loş bir aşk...

"Seni seviyorum... Çünkü yalnızlığımı emdin. Boşlukta sallanan bir cisim gibiydim seninle tanıştığımda. Bana, *cenin şeklinde, annenin karnındaymış gibi yat yatağına, ben sana sarılıyorum, hisset ve uyu,* dedin. Uyudum..."

"Seni seviyorum... Hayatıma giren bütün kadınların toplamısın, belki fazlası..."

"Obiçam te!.. *(Bulg.)* Çünkü sevilmeye ihtiyacım vardı. Aşka olan inancımı kaybetmeye başlamıştım. Bana aşk dolu sözcüklerini verdin. Gümüş bir levha gibi yaramın üstüne uzandın, beni iyileştirdin..."

"Obiçam te gülüm!.. Çünkü bedenimi ve ruhumu kirletmiştim. Sen ayna gibi yansıdın bana. Seni düşünürken delirdim. Hırçınlaştım. Sen, durgun bir su gibiydin, yüreğinle sakinleştirdin beni..."

"Ez te hezdikhem Mir'im!.. *(Krt.)* Dalgalandıkça ne güzel duruldun. Beni sözcüklerinle büyüttün..."

"Ez te hezdikhem!.. Ben yalnızca sana eşlik etmeye çalıştım. Sana sözcük yetiştirebildiysem ne mutlu! Yetiştirdiysem, senin sözcüklerinden aldığım ilhamla oldu. Söylettin beni, dilimi açtın, kalemtıraşla kalem açar gibi..."

"Ich liebe dich!.. (*Alm.*) Benim gibi inatçı bir keçiyi sakinleştirdin. En sevdiğim tatlıyı gönderdin bana. Türkü söyledin telefonda. Şimdi gözlerimin içine bakarak bizim türkümüzü söylesen..."

Gülşen cümlesini tamamlamadan Miran söylemeye başlamıştı bile.

"İçmişim sarhoşum bugün
Tutamam dilim vallahi
Yâr ile hoşum bugün
Unuttum ölüm vallahi
...
Dünya tümden boş geliyor
Yârim bana hoş geliyor
Her sevdikçe coş geliyor
Severem yârim vallahi
...
Girsem koynuna gömleksiz
Uyusa da sevsem sessiz
Uyansa dese edepsiz
Çekemem elim vallahi

Latife çok hayasızam
Çok severem çok yüzsüzem
Ar namustan habersizem
Çalaram sazım vallahi

Ich liebe dich Gülom!.. En dip hallerimde şiir okudun bana. Sesine tutunup çıktım kimi zaman, kimi zaman diplerde sarıldım sana. Sesin ırmak gibi akardı telefonuma..."

"Je t'aime Mir'im!.. *(Fr.)* Okuduğun kitaplardan bahsettin bana,

sevdiğin şairlerden alıntılar yaptın. Bu alıntıları sen yazınca, bambaşka bir anlam kazanır bütün şiirler, benim olurdu sanki...”

“Je t’aime Gülşen!.. Sevgili Gülşen’im!.. Şimdi senli oldu anılarım Mardin’de. Ve sen Mardinli taş ustaları gibi işledin kendini yüreğime... Seninle güzelleştim sevgili... İki sarmaşığız şimdi!.. Ya da uçmayı yeni öğrenen iki güvercin...”

“I love you!.. *(İng.)* Sende bir şey buldum Miran. Sende bulduğum şey benim eksik yanımmış, dengelendim sanki... Beni gösteren bir saat al sevgili!.. Dengemi bozma!..”

“I love you!.. Kendine aşıladın beni, bir ağaç gibi. Şimdi bizi hangi rüzgâr ayırır göçmen güzeli?..”

“Sagapo (Yun), bhebbek (Sur), tora dost daram (Prs), ti amo (İtl), ana ba-heb-bak (Ar), jeg alskardig (İsv), ya vas lübliyu (Rus), lubim te (Srp)... Ne demiş şair?..

En azından üç dil bileceksin
En azından üç dilde
Canımın içi demesini
Canım ağzıma geldi demesini
Kırmızı gülün alı var demesini
Nerden ince ise oradan kopsun demesini
Atın ölümü arpadan olsun demesini
Keçiyi yardan uçuran bir tutam ottur demesini
İnsanın insanı sömürmesi
rezilliğin dik alası demesini
Ne demesi be
Gümbür gümbür gümbürdemesini
Becereceksin[1]

Kaçak çay demi gözlüm!.. Karaşınım!.. Şehir şarabını açtı. Biz de tekilamızı açalım!” dedi Gülşen.

Miran bir taraftan tekilayı açarken, bir taraftan da konuşuyordu:

“En çok hangi mesajını sevdim biliyor musun? *Dün gece uyumadan önce sözlerinle seviştim. Bir çocuğumuz oldu. Adı şiir... Şiir ve*

1 Bedri Rahmi Eyüboğlu

ben, seni özlemle öpüyoruz... Sanal da olsa aşk aşktır Gülşen'im!.."

"Yüzyıllar öncesinden seninle tanışıyorum sanki!.. Rumeli'den Mardin görünür mü Miran?"

"Gönül gözüyle bakarsan her yer, her yerden görünür."

"Ben seni gördüm, yüzü gündöndü yârim."

Miran, Gülşen'in ellerini ellerinin içine aldı, parmaklarının ucunu öptü ve bir ay önce Gülşen'in ona yazdığı mesajı mırıldandı, "Gel! Ama iki bayram arası gelme! Her bayram arası gel! Gelirsen küçük parmağından öperim... Ve orta parmağından ve işaret parmağından ve baş parmağından... Öbürünü sevmem bilirsin!.."

Son geceleriydi, gün doğunca masaldaki gibi yok olacaktı her şey.

Gülşen, harikalar diyarından evine dönecekti.

Gün ışığı yüzüne düştüğünde, Miran'ın gitmesini istemişti, uğurlanmayı sevmiyordu...

Daha çok vardı sabaha. Ayrılmak istemeyerek sıkı sıkı sarıldı Miran'a.

Artık konuşmuyorlardı.

Çirkin kraliçe zaman, zehirli elmasıyla dolaşıyordu sokaklarda.

Gül suyu kokan Gülşen, gül bahçesinden nefes taşıyordu Miran'ın tenine.

Miran bir kitapta okumuştu! İçme tekniği yaratıcılık gerektirirdi...

Tekila bardağını doldurup Gülşen'in kasıklarına koydu; omzunu, boynunu ve göğsünü tuzladı, ağzına küçük bir limon parçası verdi.

Sonra...

Gülşen'in omuzlarındaki, boynundaki, göğsündeki tuzu yaladı, dişlerinin arasına aldığı tekila bardağını başına dikti ve fırlattı. Ardından, dilini de kullandığı bir öpüşmeyle limonu emdi.

Yatak bile ürperdi...

Gülşen, saçındaki tokayı çıkarınca darmadağın oldu gece.

Saçları darmadağın oldu, Miran'ın göğsünde.

Aşk darmadağın oldu ikisinin bedeninde.

İkisi de denizden yeni çıkmış gibi, tuzlu suyla sevişmiş gibi, çırpınan bir balık gibi, saralı bir divane gibi, can havli bir ıslaklıkla sırt üstü uzandılar.

Az daha nefes almayı unutacaklardı.

Aşka itaat ederek ve şiirlerle sivilleşerek yaşama döndüler.

Merhaba!..

Burası Dünya mı?..

Aşkım bir atasözü olsun gelecekteki arkadaşlara

küçük iskender

Şiirlerini, hikâyelerini, renklerini ve fotoğraflarını, yani bütün mal varlığını düğümleyip birbirine, gitmeye hazırlandı, Mezopotamya'nın çılgın gelini Zenobya!..

Parmak izinden nikâhlanarak hayata, belki de esmer kaderine...

Mezopotamya'nın bahtsız gelini Zenobya!..

Yenilince kadın, savaşçı kraliçe Zenobya gibi altın zincirlere bağlanarak, çırılçıplak teşhir ediliyor tarihine...

Ve o gün, en değersiz altın günüdür kadının!..

Altın kafesteki bülbül gibi...

Tutsak...

Altın zincirler içinde çırılçıplak halka teşhir edildi Zenobya. Romalıların zaferini parlattı.

Giderken kendini hatırlatsın diye hıdırellez hediye etti adam kadına.

Kadın, çıkarıp gözlerinden gökyüzünü, serdi adamın önüne.

Uzun bir intihar olacaktı ayrılık... Fazla dozda nefesle gerçekleştirilen.

Gülşen, otobüsün penceresinden ardında kalan Mardin'e baktı.

"Büyücüsün sen Mardin!.. Büyüledin beni rengârenk sabunlarının kokusuyla, taşınla, ışığınla, kalenle, hikâyelerinle, tarihinle, yemeğinle, reyhaninle, türkülerinle, eflatun badem şekerinle..." dedi içinden.

Kitabını aldı eline, okuyamadan kapattı. Çektiği fotoğraflara bakmak için fotoğraf makinesini çıkardı çantasından. Uzun uzun baktı her kareye.

Aşk, uzaklaştıkça daha mı çok aşka benziyordu ne? Kötü bir sıkıntı yanaştı kalbinin rıhtımına.

Gitmek ne zor bir eylemdi.

Telefonunu çıkardı ve "Savaştan dönen bir asker gibi dön bana. Yorgun, kirli, kadına hasret... Ben seni, erkeğinin savaştan dönmesini bekleyen bir kadın gibi bekleyeceğim..." yazdı.

Hemen yanıt geldi, "Özledim. Şimdiden çok özledim..."

Zaman geçmek bilmiyordu bir türlü.

Havaalanının açık olmamasına bir kez daha verdi veriştirdi. Daha Antep'e yeni girmişti otobüs. Mola verilince hemen tuvalete gitti, yüzünü soğuk suyla tekrar tekrar yıkadı, kendine gelemedi yine.

Bir kahve içti, olmadı.

Hiçbir yere sığamıyordu.

Otobüse binip koltuğuna oturdu.

Miran'ı düşündü.

Miran, öğretmen olmasına rağmen kabul edemediği gelenekle-

rin içinde yaşıyordu. Ailesine bakmak ve para kazanmak zorunda olduğu için bir direğe bağlanmış dolap beygiri gibi dönüp duruyordu. Yol alması mümkün değildi. Onu okutan annesine karşı sorumlu hissediyordu kendini.

Yaşadığımız evler gibi, yaşadığımız mutsuzluklar da daire!..

Dairelerimizden çıkamıyoruz bir türlü...

Dön dön dön, dön dur aynı direğin etrafında.

Dönerken bir çukura düş ve öl!..

Hayatımıza giren her insandan bir şeyler öğreniyoruz.

Gittiğimiz her yer, bir ipucu.

Miran, çerçevesi belirlenmiş bir yaşamı yaşamaya çalışırken çok mutsuzdu. Evlenmeyi düşünmüyordu. Var olan sistem içindeki evlilikler onu korkutuyordu.

Yıkılan evlilikler, yıkılmamış gibi gösterilmeye çalışılan evlilikler, ihanetler, hediye ve para almak için kadınları sömüren erkekler, bile bile aldatılmaya razı olan aşk mağduru kadınlar...

Karanlıkta âşık olduğumuz zenciyi, sabah olunca yüz bin kere yıkayıp beyazlatmaya çalışmaktan başka bir şey değildi evlilik!..

Mutlu evlilik mi?.. Mısır tarlalarındaki korkuluklar bile gülerdi buna...

Karton evler, karton evlilikler, karton sevgililer!..

Yağmur yağacak, yağmuuur!..

Gülşen, cep telefonunu çıkarıp arkadaşı Setenay'a mesaj gönderdi:

"Eskiden Türk filmlerinde besleme kızlar vardı. Onları neyle besliyorlardı kuzum? Ben de bir erkek beslemek istiyorum..."

"Besle kargayı oysun gözünü!.." yazdı Setenay, bir de gülücük kondurdu cümlenin sonuna.

Pencereden dışarı bakıp gülümsedi.

Ankara'ya yaklaşıyordu otobüs.

Anahtar deliğinden bakar gibi Mardin'e, fotoğraflara baktı.

Mardin, içine taş atılmış bir göl gibi, halka halka, sokak sokak büyüdü içinde.

Âh Mardin!..

Saten yataklarda uyutmalı seni!

Âh özlem!..

Lavanta kokan kuyulara atmalı seni!

Gülşen evine geldiğinde duş alıp,

Turnam gidersen Mardin'e
Turnam yâre selam söyle

sözlerini mırıldanarak, sevgili müzik öğretmeni Miran'ın sesine uzandı ve türkünün bir yerinde uyuyakaldı.

Aradan birkaç ay geçti.

Gülşen, büyük bir hızla resim sergisine hazırlanıyordu, çok yoğundu. Okullar açılmış, Miran çalışmaya başlamıştı.

Bu süre içinde daha az yazıştılar, daha az konuştular. Nedeni bilinmeyen bir *sus* girdi aralarına.

Bir akşam, içindeki sıkıntıya ad veremeyen Gülşen, interneti açtı, internetteki sayfasına baktı, gitti kahve yaptı, sigara yaktı, geldi tekrar bilgisayarın karşısına oturdu.

Geceydi!..

Yalnızdı!..

Uyuyamıyordu!..

İşte tam o anda Miran'ın Facebook'ta bir kadınla yazıştığını gördü. Paylaşılan bir şiirin altına güya yorum yazıyorlardı. Yazılanlar yorumun ötesine çoktan geçmişti, bunu bir tek onlar fark etmemiş olmalıydı. Canı acıdı, kıskandı... Ama yazışmalarını sakinlikle okudu...

Sözcüklerin derinliklerine doğru kazı yapılsaydı, çığlık çığlığa bir cinsellik çıkacaktı her harften...

Miran'a, "Söylesene sevgili! Çay demi gözlerinin uçurumunda başka biri mi demleniyor? Sözcüklerine boza kıvamında bir şehvet bulaştırmış olan bu kadın da kim?.." yazdı içi parçalanarak. Kıskançlıktan damarları patlayacaktı.

"Bilmiyorum... Benim galiba psikiyatra gitmem lâzım" diye bir yanıt geldi.

"Hoşça kal!" yazdı ve arkadaş listesinden Miran'ı sildi.

Su akar rahatlar, aşkın güzelliğine akmayan insanın kalbi pislik tutar.

Ondan gelen son mesaj "Hayır!.. Silme Gülşen!.. Gitme lütfen!.." oldu.

Gülşen, buz gibi bir ayrılık içti.

Bir çocuk oyunundaki gibi... Ütüldü.

Titriyordu...

Perperişandı, yapayalnızdı, darmadağındı...

Kırıktı...

Yola çıkmış bir hıçkırıktı...

Ne yapması gerektiğini bilmiyordu...

Miran'a zarar vermek istiyordu. En ince ses teline kadar sesini çizmek istiyordu. Ona uzanan bütün rakamların altına mayın döşemek istiyordu, ona yazanların parmaklarını birbirine yapıştırmak istiyordu...

Geceydi!..

Yalnızdı!..

Artık uyuması imkânsızdı.

Gece iltihap kapmıştı.

Bir yerinden patlasa, barajlara ve içme sularına cerahat karışacaktı.

Tahammül suresinin ayak sesleri duyuldu.

Aşkın kürtaj cüzü okunuyordu.

Bu aşk da bir kadın rahminden parçalanarak çıkarılan masum bebekler gibi öldürülecekti.

Bu aşk da kürtaj olacaktı.

Ve bu aşkın katili de halkın arasına karışıp kaybolacaktı. Ya da bir gün cinayet yerine geri dönecekti,

Miran'a yazan bütün kadınları öldürmek istiyordu. Ne olurdu yalnızca onu sevseydi? Elinin altındaki tükenmez kalemi alıp önündeki kâğıda şunları yazdı:

Eski aşk hikâyeleri tedavülden kalktıuıı. Senin aşkın geçmiyor bu köyde kuzuuum. Mem u Zin'i toprak yediiiii, topraaaak... İzmir'in kordonuna donlarını astı güvercinler.

Fotoğraf makinesini kaybeden bir balık kadar anısızdı...

Issızdı...

Şarkısı vurulan kuşlar kendini sarmaşığa asarmış. Birdenbire şarkısı vurulmuştu, ne kadar ıssız olmuştu dünya!..

"Şimdi ne yapabilirim?" diye düşündü...

Camgöbeği bir yeşilin göbek deliğinden yeniden çıkmak için Rumeli'ye gidebilirdi.

Western bir film seyredip acılarının kabuklarından sal yapıp karşı kıyıya geçebilirdi.

Karikatürünü aynaya rujuyla çizip otopsi raporunu şaşırtarak, ansızın gülümseyebilirdi.

Hayatına diktiği sevgilisinin sözlerine, daha fazla büyümesinler diye çiş yapabilirdi.

Yasını şiir okuyarak tutabilirdi.

Ya da ucu keskin bir şiir bulup sevgilisini şiirle öldürebilirdi.

Miran'ı aşkıyla giydirmişti, sözcüklerini geri alıp onu çırılçıplak bırakabilirdi.

Okuduğu en müstehcen şiirin eteğini kaldırıp, güneye giden bir kuşa otostop çekebilirdi.

Yengeçler gibi yan yan yürüyerek ve ıslık çalarak, hiçbir şey yokmuş gibi çaktırmadan cehennemin dibine kaçabilirdi.

Zakkumun kökünü kavurup üstüne iki yumurta kırıp omlet yapabilirdi.

Miran'ın adını, düşkünler evinin kapısına bırakabilirdi.

Konsantre laflar ve ekstra haplar içebilirdi.

Kırmızı Başlıklı Kız'ın sepetini söküp kurda süveter örebilirdi.

Bilgisayarının tuşlarına sakız şişirip yapıştırabilirdi. Ya da tuşların harflerine ağda yapabilirdi.

1976 yılının Noel Baba'sını tıraş edebilirdi.

Miran'ı getiren leyleği eşek sudan gelinceye kadar dövebilirdi.

Çarpım tablosuna Miran'ın suretini ekleyip bütün okul çocuklarına ve muhasebecilere ve bakkal efendilere ve veznedarlara ve ayılara çarptırabilirdi.

Ona kargoyla gönderdiği güllerin güzelliğini ve saflığını görmediği için, sırf artık Miran'ın çöpündeler diye, güllerin kökünü azarlayabilirdi.

Derin bir iç çekti, okyanusların karanlığını içine çeker gibi...

Mardin'in Şağallar çarşısında satılan her derde deva *bıttım* sabunuyla yıkansa derdi akar gider miydi Dicle'ye?

Yatak odasına gidip günlüğünü aldı.

"Bu hikâye, aşkın taş olması üzerinedir.

Herkesin en az bir, piç aşkı vardır, birilerinin reddettiği... Midyenin acısına güzel sebep bulma sanatıdır inci. Hayat, mutsuzluk üzerine kurgulanmış.

Zaman zaman yaşanan mutluluklar hükümsüzdür..." yazdı.

Ferhat Göçer'in şarkısı çalıyordu radyoda.

Git bağır
Zehir dışarı akmadan yürek yıkanmaz
Ben bu yüzden kimseden gitmem, gidemem
Acı tatlı ne varsa hazinemdir...

Aynı saatlerde Miran, Mardin'in ışıkları tarafından bir karanlığa sürgün gönderilmiş gibi, yaptığının farkında olarak ve olmayarak; utanarak yaptığından ve utanmayarak bilgisayarı kapatıp evden çıktı.

Bir sigara yaktı bir de cümle yaktı ardından.

Bir cümle daha yaktı sonra.

Sigarayı dudaklarının arasına, cümleleri de kulaklarının arkasına yerleştirdi.

Üçünü de içti duman duman.

Üçü de kül oldu...

Üç rakamı kendini önemli sandı o gece... Üç rakamı kendini hâlâ önemli bir rakam sanmaya devam ediyor.

Miran Mardin'in dar sokaklarında yürürken, bir taraftan da içindeki Gülşen'le konuşuyordu.

"Bağışla küçük mavi bulut! Erk'im ben, erk/ek'im ben. Erk'e ek yapılmışım ben. Anlayacağın bir bok değilim ben. Sana sessizlik bile yakıştı. Bana sessizlik bile bol geldi. Bedenime, enime boyuma zor geldi. Seni öldürmek istemedim. O silâhı eline alma, dedim; elinde patlar, dedim. Sen hiç söz dinlemiyorsun gülüm.

Ben bazen canım sıkılınca ormana gezintiye çıkıyorum. Bu ormanda ağaç yok, çok insan var çoook. Canı yanan insanlar internet ortamında mantar gibi çoğalıyor. Bu insan ormanında avlanıyorum bazen. Yirmi dokuz tane mermim var benim. Arada el bombaları kullanıyorum; gülen adam, şaşkın adam, üzgün adam, dil çıkaran adam, göz kırpan adam simgeleri atıyorum avlarıma.

Sen av olmayı da avcı olmayı da bilmiyorsun, alma eline o silâhı, dedim. Dinlemedin... Dinlemedin gülüm!..

Dünya'ya gelmeye niyetli değildim ben, annemin ve babamın kararıyla geldim. Bisiklet kullanmayı bilen bir spermdim yalnızca. Dünya'ya gelmeyecektim. Bir arkadaşa bakıp çıkacaktım. Bisikletim bozuldu, mahsur kaldım Mezopotamya'da. Hızla büyüyordum, geri dönemedim.

Çok sıkıldım Dünya'da. Çello çalan kadın koleksiyonu yapmaya karar verdim. Bir fotoğrafta görmüştüm, çırılçıplak çello çalan kadınlar çok seksi görünüyor.

Bisikletle gidemediğim Dünya'dan, kadınları kullanarak git-

mek istedim. Çünkü kadınlarda, bizim gezegene kalkan uzay mekiklerinin pisti var. Ben kadınları gelmek için değil, gitmek için kullanıyorum, gülüm, güvercinim, cinim, cin toniğim, kuşüzümüm...

Bazen çok küfrediyorum bağışla beni!.. Bu gece Shakespeare'e küfrettim, "Siktir git, sevgilimi düşüme getir, dilime getir, al getir; şairsen uçuş iznin vardır, getiremezsen git kitaplığına, toz ol, def ol, tef ol!" dedim. Sana bir daha küfredersem, dilim küf olsun!.. Ya da dilime acı türkü sürülsün...

Bağışla beni Gülşen'im! Seni severken de ava çıktığım doğrudur. Avlandığım doğrudur. Bir keresinde kırmızı elbiseli birini avladım, avlarken seviyorum sandım, avlayınca sevmediğimi anladım. Yalnızca kırmızı elbiseleri seviyormuşum meğer... Çünkü kırmızı elbiseli bir kadının fotoğrafına, bu kadar uzun süre, rüzgâr çıksa da bacaklarını görsem diye bakan adam, kadını değil rüzgârı bekliyordur ve kırmızıyı seviyordur. Kırmızı elbise mecazında kasıklarını düşlüyordur. Ben senin başına bağladığın beyaz bandanayı sevdim muhacir kızı ve niçin sevdim bilmedim. Bütün renkleri niye kurutuyorsun gülüm? Deli misin sen?..

Bir keresinde seksi yalnızlığı olan bir kadın avladım. Acısını tütsülüyordu, kokusu çekti beni.

Bir keresinde sesi güzel bir kadının balıketine takıldı oltamın ucu.

Bir keresinde kocaman gözlü...

Bir keresinde kocaman götlü...

Bir keresinde yaralarını cımbızla kaşıyan...

Bir keresinde...

Hayatımdaki insan resmigeçidinin en kıdemlisi sendin. Yüzbaşıydın... Hatta binbaşıydın... Yok devenin başı, deyip gittin... Sen gittin ya şimdi, arkanda kalan boşluğa, bedenimdeki damarları söküp hamak yapacağım. İkimiz için.

Sana ihanet ettim. Hem de çok kere. Telefonda bile seviştim, hem de çok kere. Ama seni sevdim. Ne gibi desem?.. Deli gibi... Aynı köprüde karşılaşmış iki keçi gibi...

Avlanırken asıl avcının av olduğunu öğrendim. Ormanımı yakmak istedim, ateşim yoktu. Bana ateş verirsin sandım.

Vermedin...

Şair demiş ya!..

Aynen öyle!..

Bir gün gözlerimin ta içine bak
Anlarsın ölüler niçin yaşarmış[1]

Sen buradan giderken saçın kalmış tişörtümde. Ertesi gündü, hayran olduğun kalenin ışıkları kesti yolumu. Parolayı sordular.

Hatırlayamadım.

Saçınla arkama bağlayıp ellerimi, bir manga ışık yüzüme tükürdü.

Sen haklısın!..

Çok haklısın!..

Ben yerkürenin dibine kadar haksızım...

Ama ben erk/ek'im..."

Miran yürüdükçe onunla birlikte beyninin içindeki kurtlar da yürüyordu.

Sorumlulukları yürüyordu.

Dertleri yürüyordu.

İhanetleri yürüyordu.

Sanal aşkları yürüyordu.

Boğuluyordu...

Kıpırdayamıyordu...

Kaçamıyordu...

Çaresiz oyununa geri döndü.

Yalnız kalabilmeyi başarırsa insan, aşkı da can simidi gibi görmekten vazgeçer.

1 Sezai Karakoç

Yalnızlıktan doğan ilişki, insanı yalnızca köleleştirir.

Ne diyordu Hint felsefeci Osho?.. *Yalnızca, güzel bir tek başınalık yaşayan insan, ilişki kurabilir. Çünkü ilişki, onun ihtiyacı değildir. O bir dilenci değildir, senden hiçbir şey istemez, dostluğunu bile. Ve her iki kişi de tek başınalığın güzelliğini biliyorsa, o zaman aşk, en üst noktaya ulaşır. Bu nadiren mümkündür.*

Aşk, bireylerin birbirini özgür bırakması halinde yükseklere çıkar, zirveye doğru yol alır. Kanatları birbirine çarpan iki insan, kısa sürede yere çakılırdı.

Gülşen, sahiplenmemişti Miran'ı...

Özgür bırakmıştı...

Ama Miran bıraktığı yerde değildi.

Yeni bir gökyüzü mü arıyordu?

Bunca kitap okumuş, bunca akıllı laf etmiş adama ne olmuştu?..

Gülşen, belki hiç tanıyamamıştı onu!.. *Bir insan tanımak oğul, bir cihan tanımaya bedel*[1] dememiş miydi şair?

Yoksa aşkın kör gözünün işi miydi bu olanlar?..

Anlayamıyordu Gülşen! O gün, günlüğüne şunları yazdı:

Ey taş şehirli sevgili!..

Taş düşürme sanatını öğrenmenin zamanı geldi... Zıplasam düşer mi kalbimdeki?

Beş taş oynar gibi oynarsan kadınların kalpleriyle, bir gün elindeki taşların laneti kalacak bedeninde...

"Kebir" demiştin bir gün. "Kebir, çok güzel bir kelime..."

Kebir olasın sevgili!..

Telefonu çaldı. Arayan ressam arkadaşı Mavisel'di. "İstanbul'a gel!.." dedi. "Atölyede kalırız, açıldığında iki kişilik yatak olan koltuklardan aldım. Akşamları İstiklâl Caddesi'nde dolaşırız. Konuşuruz."

Ne yapmalıydı?

1 Bedri Rahmi Eyüboğlu

Boşlukta sallanan bir nesne gibiydi.

Tanımsızdı...

İstanbul'a gitti...

Aynı gecenin akşamı sırt çantasını alıp hiçbir şey söylemeden İstiklâl Caddesi'ne attı kendini.

Boğuluyordu...

Ama ağlayamıyordu nedense.

İstiklâl Caddesi'nin kalabalığında, yapayalnız hissetti kendini. Çok şey istememişti, karşılıklı bir çift yürek atışı yetiyordu ona. O zaman içindeki sebepsiz mutlulukla daha sıkı tutunuyordu hayata.

Kalabalık caddede el ele gezen sevgilileri görünce, hepsinin ellerini makasla kesip ayırmak istedi.

Canı yanıyordu...

Galatasaray Lisesi'nin önüne oturup insanları izledi bir süre.

Nereye gitse iyi gelirdi?

Ne yapsa iyi hissederdi kendini?

Kiminle konuşsa ilaç olurdu bu kanayan yaraya?

Çıkmaz bir sokağa bilerek girmişti. Üstelik bu çıkmaz sokak, hiçbir zaman trafiğe açılmayacaktı.

Âh!.. Lanet olası çıkmaz sokağa koşarak girmişti. Şimdi, Taksim heykelinin önünde, "Ben eşeğiiiiimmm!.." diye bağırsa yeriydi.

"Seni sevmiştim," ne yakıcı bir cümleydi!.. Miran'ı hâlâ severken... En kötüsü de buydu.

Şair ne demişti? *Gittin! Ben hâlâ arkandan ana avrat seviyorum.*[1]

Ana avrat sevmeye daha ne kadar devam edecekti ?..

Sırt çantasından günlüğünü çıkardı ve yazmaya başladı:

Sirenlerini açmış takvimler, umutsuz aşklar taşıyor huzurevine!..

1 küçük iskender

İlişmeden bir hayvanın tenine, hayvanat bahçeleri iliklenmez birbirine...

Düş idin, düştün...

Yokluğun, zeytinyağı gibi üste çıkıyor, güne karışmıyor.

Bir kerede kes kendini elmas gibi. Son akşam yemeği havarilerden biri ihanet edecek.

Bir bit yeniği var bu kemirgen gecede.

Kalktı, en yakın yazıhaneden İzmir'e bir bilet alıp psikolog arkadaşı Zübeyde'ye, "Bu gece sende kalacağım..." diye bir mesaj gönderdi.

Hep bir imlâ hatası vardır temmuz aşklarında

Özkan Mert

Gülşen, sabahın ilk ışıklarıyla Zübeyde'nin ziline bastı. Zübeyde, "İyi misin tatlım?" deyince, "Değilim canım! Ne boktan günler yaşıyorum bir bilsen!" dedi kırık bir sesle.

"Yorgun görünüyorsun, gel sana masaj yapayım, sonra uyu, dinlen biraz. Yarın konuşuruz olur mu güzelim?" diyen Zübeyde'nin yumuşak sesiyle, daha o anda uyumaya başladı Gülşen.

Uyudu...

Ama turnalar konmadı rüyalarına!..

Öğleden sonra uyandığında kahve yaptı kendine. Zübeyde, o günkü randevusunun saatini değiştirmiş, öğleden sonra eve gelmişti. Bir kahve de Zübeyde'ye yaptı, balkona oturdular.

"Neden kadınlar erkeklerden daha güçsüz Zübeyde?"

"Güçsüz değiller!.. Yalnızca, kadınlar ilişkilerini saplantı haline getiriyor. Erkeklerin başka saplantıları var. Futbol, iş, balık

tutmak... Ve madde bağımlıları gibi ilişki bağımlısı olan kadınlar, bu sorunlarının üstesinden zor geliyor."

"Bu zehir gibi acıyı içimden nasıl akıtabilirim?" diye sordu Gülşen.

"Sen akıllı bir kadınsın ve ne yaşadığının farkındasın. Her şeyden önce yardım istiyorsun, bu çok önemli. Bazıları güçlü görünmek adına, içten çürüyorlar. Kim alkışlayacaksa güçlerini!.. İnsana özgü acılar yaşıyorsun, herkes yaşıyor bunu... İnsan, acısını sanata dönüştürebilirse zehrini bala çevirir. Şarkılara, şiirlere, çok güzel tablolara dönüşebilir acı."

"Kendimi Picasso'nun Guernica tablosu gibi hissediyorum... Darmadağın..."

"Bizi dağıtacak ilişkileri reddetmeliyiz Gülşen! Ve aslını istersen, ilişkilerimiz çocukluğumuzun ve yetiştiğimiz ailenin bir fotoğrafı."

"Ben dört kişilik bir ailede büyüdüm. Mutlu bir çocuktum."

"Baban annene nasıl davranırdı?"

"Ona adıyla hiç seslenmediğini hatırlıyorum. Kavga seslerini duyduğum zaman, yorganı başıma çeker, bir gün yapacağım mutlu evliliği hayal ederdim. Babamın içeceği suyu bile annem getirirdi. Anneme güzel sözler söylemedi hiç, ben duymamış da olabilirim. Ama ayrılmadılar da... Kırk yıldan uzun sürdü evlilikleri."

"Peki, erkeklerin sana güzel sözler söylemesini istiyor musun? Ve sana bu sözleri söylediklerinde inanıyor musun onlara?" dedi Zübeyde.

"İnanıyorum aptal gibi. Çok aptalım... Hayır hayır inanmıyorum, aptal değilim... İnanır gibi yapıyorum... İnanmak istiyorum Zübeyde... İnanmaya ihtiyacım var. Biri beni sevsin istiyorum. O zaman daha güçlü hissediyorum kendimi. Son ilişkimi anlatayım istersen. İnternette tanıdım onu. Yalnız yaşıyorum biliyorsun. Bazen konuşmaya ihtiyaç duyuyorum. Geç saatlerde de kimseye telefon açılmıyor, gidilmiyor. Her gün konuşmaya başladık. Duymayı istediğim sözleri söylüyordu. Bir yıl yazıştık, âşık oldum ona."

"O da sana âşık oldu mu?"

"Çok mutsuzdu. İnandım beni sevdiğine. Facebook listesindeki arkadaşlarının çoğu kadındı. Onlarla yazışırken çok kıskanıyordum. Zaman zaman kavga edip ayrılıyorduk ama tekrar barışıyorduk. Aslında bana yazdıklarını başka kadınlara da yazdığını hissediyordum. Hissetmekten öte, biliyordum... Ama öyle güzel ve akıllı cümleler yazıyordu ki, ikna oluyordum. İkna olmak istiyordum çünkü. Mardin'de yaşıyordu, doğu gelenekleriyle büyümüştü, tanımadığım bir kültürün adamıydı. Birkaç ay önce onu daha yakından tanımak için Mardin'e gittim. Çok güzel üç gün geçirdik. Çok güzel konuşmalar yaptık. İnan öyle mutlu oldum ki!.. Döndükten sonra büyü bozulmaya başladı. Beni daha az arıyordu. Ve bir akşam başka bir kadınla yazışırken gördüm onu. 'Yeni sevgilin mi?' diye sorunca 'Bilmiyorum kafam çok karışık...' dedi. Sonra da telefonuma, '*Seni sevmiştim,*' yazan bir mesaj gönderdi.

Bitmesi için hiçbir neden yoktu, her şey çok güzeldi."

"Neye ihtiyacın olduğunu çözemezsek, seni de çözemeyiz."

"Bende bir sorun yok ki Zübeyde!"

"Neye ihtiyacın var senin Gülşen?"

"Düzgün giden bir ilişkiye ihtiyacım var."

"Neden? Neden bir ilişkin olmadan mutlu olamıyorsun? Mutlu olacağın pek çok şey var hayatta."

"Sevgisizim!.."

"Başka sevgiler var!"

"Şanssızım!.."

"Sana bir hikâye anlatmamı ister misin?"

"Evet, isterim Zübeyde!.. Hikâyeleri çok severim biliyorsun."

"Çinli düşünür Lao Tzu'nun çok sevdiği bir hikâyeyi anlatayım sana.

Çok fakir, yaşlı bir köylünün güzel mi güzel, beyaz bir atı varmış. Atı satın almak isteyen kralın teklif ettiği servete bile *hayır* demiş.

Adam bir sabah kalkmış, at yok!

Köylü:

– Krala satsaydın ömrün boyunca rahat yaşardın, diye eleştirmiş.

Adam:

– Karar vermek için acele etmeyin, demiş.

On beş gün sonra at, vadideki 12 vahşi atı peşine takıp geri dönmüş. Köylüler bu defa özür dilemiş.

Adam:

– Karar vermek için acele etmeyin, demiş.

Vahşi hayvanları terbiye etmeye çalışan adamın tek oğlu attan düşüp ayağını kırmış.

Köylüler adama üzülüp zavallı gözüyle bakmış.

Adam:

– Karar vermek için acele etmeyin, demiş.

Tam o günlerde büyük bir savaş çıkmış, eli silâh tutan herkes askere alınmış. Köylüler yine adamın haklı çıktığını düşünmüşler.

Adam:

– Siz yine erken karar vermeye devam ediyorsunuz. Neyin şans, neyin şanssızlık olduğu belli olmaz, demiş.

Lao Tzu, öyküsünü şu nasihatle tamamlarmış:

Acele karar vermeyin. O zaman sizin de herkesten farkınız kalmaz.

Hayatın küçük bir parçasına bakıp tamamı hakkında karar vermekten kaçının.

Karar aklın durma halidir.

Karar verdiniz mi, akıl düşünmeyi, dolayısıyla gelişmeyi durdurur. Buna rağmen akıl, insanı daima karara zorlar. Oysa insanın yolculuğu asla sona ermez.

Bir yol biterken yenisi başlar.

Bir kapı kapanırken, başkası açılır.

Bir hedefe ulaşırsınız ve daha yüksek bir hedef görürsünüz."

Zübeyde'yi büyük bir dikkatle dinleyen Gülşen, "Ben hayatın küçük bir parçasına bakıp tamamı hakkında karar veriyorum öyle değil mi? Aşkın hayatımın yalnızca bir parçası olduğunu görmüyorum."

"Aşk çok güzel bir duygu Gülşen. Ama sen kendi problemini halletmediğin sürece, problemli ilişkileri çekeceksin kendine. Sen kendini sevmiyorsun. Biri seni severse, sevilebilir olduğuna inanıyorsun. Kendinden kaçma. Acılarından kaçma. En çok kaçtığı şeye yakalanır insan."

"Bazen delirdiğimi düşünüyorum. Kendimden ölesiye nefret ediyorum. Acılarımla baş edemiyorum," dedi Gülşen.

"Korkuyorsun ve korkunu başka birinin korkularıyla birleştiriyorsun. Bir insana bağımlı olmak, madde bağımlılığı gibidir. Bağımlı olmadan da âşık olabiliriz. *Miran mutsuzdu,* diyorsun. Ona yardım etmeye çalışırken aslında sorumsuz bir erkeğin sorunlarının içine dalıyorsun. *Aslında Miran çok iyi bir insan,* derken yanlışlarına mazeretler arıyorsun. Onun dengesizlikleriyle uğraşırken bütün enerjini kaybediyorsun. Ve gün içindeki mutluluğun onun davranışlarıyla belirleniyor."

"Doğru. Güzel bir mesajla, tüm günüm güzel geçiyor, gergin ve kavgalı mesajlar bütün günümü berbat ediyor, işimde bile çok verimsiz oluyorum."

"Önce onu takip etmeyi bırakmalısın! Onun yaptığı doğruları ve yanlışları bir kenara bırak. O ne yaptı, ne yapacak, bunları düşünmeyi bırak. Sakin ol biraz. Kendine bak. Kendini değiştirebilirsen her şey değişir. Ve insanın yalnızca kendini değiştirmeye gücü vardır. Bu güç sende var. Bugüne kadar âşık olduğun erkeklerin adlarını yaz bir listeye, karşılarına da bu ilişkilerin neden bittiğini yaz. Sonra bana ver. Ben de yiyecek bir şeyler hazırlayayım bu arada."

"Kendine hediye alsan ne alırsın?" diye sordu Zübeyde.

"Küba seyahati için bir bilet alırdım. Meyveli yaş pasta alırdım. Kitap alırdım. Bir de at alırdım."

"Yaşadığın mutsuzluğun bir gün geçeceğini biliyor musun?" dedi Zübeyde.

"Evet, biliyorum. Hep geçti, yerine yenileri geldi."

"Bu boşluğu hisset önce. Ve boşluğunun zamanla çok güzel şeylerle dolacağını düşün.

Şunu de kendine: *Miran'ı sevgiyle ve güzellikle kalbimden çıkarıyorum, yeni ve sağlıklı ilişkiler için artık kalbim açık...* Bütün olumsuzluklara karşı sevgiyle kapat kendini ve buna inan. Sen değerlisin ve sorunsuz ilişkileri hak ediyorsun. Yapmayı istediğin projelere odaklan, etkinliklere katıl, yüzmeye git, kendini merkeze al. Kendini sev. Ancak sen kendini seversen başkaları da seni sevebilir. Sevilmeye lâyık olduğuna inan. Kendine nasıl davranırsan, insanlar da sana öyle davranır. Aynasın sen... Yaratıcılığını kullan. Kalbinde bir erkek olmadan, yarım değilsin. Ne zaman ki bir erkeğe ihtiyaç duymamaya başladın, işte o zaman gelecektir o sağlıklı ilişki. Sen yoluna kendin için devam ederken, o senin karşına çıkacaktır, inan bana. Sakin ve sabırlı ol, her şeyi doğal gidişine bırak. *Kaderi zorlama,* derdi büyükannem. Olayları irdeleme Gülşen, onu aramayı takıntı haline getirme, haklılığını kanıtlamak zorunda değilsin. Huzurlu olacağın şeyler yap ve gülümse daima..."

Gülşen, "Aşk deyince aklıma acı, mutsuzluk, ayrılık, ihanet, kalp ağrısı, umutsuzluk geliyor," diyerek iki eliyle yüzünü kapadı.

"Sağlıksız erkekler insanı coştururlar. Alırlar en tepeye çıkarırlar... Ve çıkardıkları yerden cam bir bardak gibi bırakıverirler boşluğa. Erkeğe güven duymak çok önemlidir. Senin güvenmeye ihtiyacın var. Kısa sürelerde terk etmek ve terk edilmekle sonuçlanan ilişkiler yorar insanı."

"Haklısın!.. Ve aşk zarardır kalbe."

"Bir şair şöyle diyor: *Beklemekte olduğun şey, ancak onu beklemeyi unuttuğunda gerçekleşir, bu, evrenin –sen bakarken soyunamıyorum– deme şeklidir.*[1]"

"Düşünce gücüne inanır mısın?"

"İnanıyorum Gülşen, insan konuştuklarını ve düşündüklerini

1 küçük iskender

çağırır. *Aklıma gelen başıma geldi, bir şeyi kırk kere söylersen olur* sözleri de halkın tecrübesinden ortaya çıkan sözlerdir. Olumlu düşünce olumlu hayatı çağırır."

"İyi olmak istiyorum Zübeyde, iyi olacağıma inanıyorum. *Kış, bahar yüreğimde deseydi kim inanırdı ona*[1]*?*'"

"Ben inanırdım!.." deyip yerinden kalktı Zübeyde.

"Seni seviyorum," diyerek Gülşen'e sıkı sıkı sarıldı. "Hadi! Şimdi en rahat uyuduğun ve en huzurlu olduğun yere git, dinlen biraz."

1 Halil Cibran

Bu kenti sevdim dedim
benim olsun demedim ki

Hasan Hüseyin

Gülşen en rahat uyuduğu ve en huzurlu olduğu yere dinlenmeye gidiyordu. Çocukluğuna!.. Günlüğüne şu sözcükler düştü Rumeli yolculuğunda.

Bütün suskular bir gün cinayet yerine döner.

Sonbahar!..

Ölüm!..

Annem!..

Eylül kapıma şapkasını astı...

Ama ben onu inceltme işareti sandım.

Ömrümün tek ağacı, tek ayaküstünde çiçek açma cezalı.

Bir yağmurun çocukluğunu giyinerek uskumru balıklarıyla öpüşmeye akıyorum, fiyonk yaparak Tuna'yı saçlarıma...

Yüzüm ıslak ıslak.

Toprağımın elmacık kemikleri dumanlı.

Gitmek ne efsunlu bir eylem!.. Ne öykü dolu içi!..

Gelmekle ilgili pek çok şey söylenebilir oysa gitmesi gerektiğini anlar insan...

Kimliğimin bütün delilleri kayıp kara kutu.

Suretim, karasu suresi...

Yan yana vesikalık olmuyor insan. Yana yana vesikalık bir yüz bırakıyor dünyanın nüfus cüzdanına. Tek başına!..

Büyük sıfatlar tehlikelidir daima. Ansızın yerçekimine yeniliverir insan. Ve sıfatlar mezar taşına yazılmaz!..

Otobüs camından üç boyutlu seyrediyorum yaşamı.

Dalgınım...

Sonbahar terzisi kırkyama bir özlem dikiyor tebdil-i kıyafet...

Gittikçe geliyorum, geldikçe gidiyorum. Yolun -de hali'nde yaşıyorum!.. Kaçıyor muyum, kovalıyor muyum?.. Yoksa kalbimin paşa konağını mı arıyorum?..

Hayatımın şeriflerini, yolların orta şeritleri ile bıçaklayıp özgürleşiyorum. Zengin kafiyeler korna çalıyor habire. Kürklere sarınmış mecazlar şerit değiştiriyor.

En son çıkan annesinin karnındaki ışığı söndürsün! Anne kokulu bir tütsü yaksın hayata.

Balkan Dağlarına ant olsun ki bir öğle vakti, gelincik çiçeği ile bağlandım dünyaya...

Nar taşıyordu hamallar, yaralı görünmek isteyen hokkabaz şairlere...

Yol boyunca motosikletli yalnızlıklar devriye gezdi saatimde. Yalnızlığımı ağaçlara, çiçeklere, göllere, dağlara bulaştırdım.

İtiraf ediyorum, saat başı yelkovanı öpen akrep bendim!..

Kül suyu ile yıkanan çamaşırlardan daha beyaz bir ten sererek İstanbul'a, Asya'dan Avrupa'ya geçtim. Gözlerimin rengi pankart açtı, bilmem ki niye?.. Sahiden, Rumeli'ye mi gidiyorum yine?..

Us almaz, uslanmaz yolculuklarım kimden kime?

Yastığımın içinde şiveli diyaloglar...

Rüyalarımı anlatsam üstünüze sıçrayabilir!..

Derin bir nefesle içime çektim bütün mola yerlerini. Enine, boyuna ve çaprazlama kaşıyarak anılarımı...

Ay demi sözlerle terli terli Rumeli içiyorum...

Terli terli Rumeli içiyorum...

Kapıkule kapısı gı-cır-da-ya-rak a-çı-lı-yor...

"Dobre doşli na Bılgariya!.." (Bulgaristan'a hoş geldiniz)

Kaç yüz yıldır gidiyorum?..

Kaç yüz yıldır çocukluğumun kapısı aralık?..

Bunca yolculuktan sonra, neden bu küçük Balkan köyüne kaçıp kaçıp geliyorum?

Bulutlarımı Karadeniz'de yıkayıp gökyüzüne astım.

Burası Şumnu...

Hurcum dolu gökyüzü!..

Gitmeye gideceğim birazdan!

Yine...

Gülşen'in doğum gününe iki gün kalmıştı. Doğum gününü Rumeli'de, köyünde, teyzesinin yanında geçirecekti.

Deliorman deli deli yeşil kokuyordu. Teyzesinin yaptığı kaymaklı pidelerin kokusu yoldan geçenlerin önünü kesiyordu.

Gülşen, dağdan gelen çoban sürüsünün çıngıraklı neşesiyle, ağılın kapılarını açmaya koşuyor, bağıra bağıra türkü söylüyordu:

Bir evler yaptırdım more Ramize'm,
Sazdan samandan
İçine girilmez more Ramize'm,
Tozdan dumandan

Doğum günü için teyzesinin muhteşem iki sürprizi vardı. Teyzesi, küçüklüğünden beri büyüttüğü, kendinden başka kimsenin yem vermesine izin vermediği atı Geroy'u, Gülşen'e hediye etti.

Geroy, Bulgarca'da *kahraman* anlamına geliyordu.

Bir zamanlar kendi adları değiştirildiğinde ayağa kalkan Türkler, şimdi sevdiği hayvanlara Bulgarca isimler veriyordu. Ve sevdikleri insanlara Bulgarca sıfatlarla sesleniyorlardı.

Geroy, öyle güzel bir attı ki atlara tutkusu olan Gülşen, mutluluktan çıldırdı.

Diğer sürpriz de en çok sevdiği çocukluk arkadaşı Vasko'nun köyde olmasıydı.

Gülşen, atın alnını öpüp yelelerini severken, sokağı henüz dönmüş olan Vasko'yu gördü.

"Vaskooo!.. Dobre doşııııııl!.." *(Vasko hoş geldin)* diye koşarak boynuna sarıldı.

"Gülşeeeeen!.. Dobre doşla na Balgariya!.. Kak si more malko momiçe?.." *(Gülşen! Bulgaristan'a hoş geldin! Nasılsın more küçük kız?)*

"Dobre sım Vasko!.. Ti kak si?" *(İyiyim Vasko! Sen nasılsın?)*

Gülşen'le Vasko, bazen Türkçe bazen Bulgarca konuşarak eski günlere daldılar. Saatlerce, ceviz ağacının altındaki peykada (bankta) oturup konuştular.

Vasko, ertesi gün erkenden atı Klasimir'le geldi. Gülşen, Geroy'u hazırlamış bekliyordu. Vasko'yu görünce atına bindi ve at üzerinde konuşa konuşa orman yoluna doğru ilerlediler.

"Hatırlıyor musun Gülşen, kafama sakız yapıştırdığın için öğretmen, benden özür dilemeni istemişti. Dilememiştin. Seni sınıftan atmıştı. Ertesi gün yine sınıftan attı. Üç gün inat etmiştin..." dedi Vasko.

"Eveeet hatırlıyorum! Bir de hatırladığımda neye gülüyorum biliyor musun Vasko? Üçüncü sınıfta A ve B şubelerine ayrılmıştı sınıfımız. Ben önce B şubesindeydim, ağlayarak tepinmiştim, '*Ben A şubesindeki arkadaşlarımı özledim, A şubesine geçeceğim*' diye. A şubesine geçince de, '*B şubesindeki arkadaşlarımı özledim, beni B şubesine alın*' diye tepinmeye başlamıştım. Müdür ve öğretmenler o kadar sertti ki, benim bu kararsızlığıma nasıl ses çıkarmadılar hâlâ şaşarım!" dedi Gülşen.

Vasko, küçük bir çocuk gibi dikkatle Gülşen'i izliyor, Türkçesinin akıcılığına ve güzelliğine hayran oluyordu. Eskiden, içinde daha çok Bulgarca sözcük olan, başka türlü bir Türkçe konuştuğu için bazı sözcükleri anlamıyordu. Atını Gülşen'e doğru çevirerek sordu:

"Bulgaristan'ı özlüyor musun Gülşen?"

"Bizim bir şairimiz, *insan yaşadığı yere benzer*[1] der. Ben çok farklı yerlerde yaşadım ama ne zaman buraların türküsünü duysam yüreğim yerinden çıkacak gibi olur. Özlemez miyim hiç, en çok da köyümü özlüyorum," dedikten sonra Geroy'un yelelerine uzanmaya çalıştı ve keyifle:

Drama köprüsü bre Hasan dardır geçilmez
Soğuktur suları bre Hasan bir tas içilmez
Anadan geçilir bre Hasan yardan geçilmez

türküsünü söyleme başladı. Vasko da ona katıldı, türkünün Hasan yerinde *bre Gülşen* derken, Gülşen de *bre Vasko* diyordu.

Gittikçe seslerini yükselterek, tekrar tekrar söylediler türküyü.

Kırmızı çatılı, gül bahçeli evler arkada kalmıştı.

Pınarların yanından geçtiler türkü söyleyerek. Ormanın kokusu hissediliyordu artık.

Gülşen, yol kenarındaki çiçekleri göstererek:

"Çocukluğumuzda öğretmenlerimiz bizi ormana götürürdü, hatırlar mısın? Bir gün senin bulduğun çiçeği istemiştim, verme-

1 Edip Cansever

yince kolunu ısırmıştım!.. Annem beni o akşam çok fena dövdü biliyor musun? Çünkü annen Denka teyze, beni şikâyet etmiş. Ne güzel ısırmıştım seniiiiiii!..” diyerek kıkır kıkır gülüyordu Gülşen. Çocukluğundaki gibi.

Vasko, atından inip kopardığı mor dağ menekşesini Gülşen’in kulağının arkasına taktı:

“Beni bir daha ısırma diye...” dedi.

Gülüştüler...

Atlar, ormandaki kuru yapraklara bastıkça, çatırtılı çıtırtılı bir ses çıkıyordu. Ve bu ses, ormanın koyuluklarında yankılanıyordu.

Yarış yaptılar, şarkılar söylediler, getirdikleri yemekleri yemek için atlarını bağlayıp ormanın huzurlu toprağına oturdular.

Tarih, insanın sırtında bir kamburdu. Kamburlarını çıkarıp bir kenara koydular.

Yaşadıkları acıları anlattılar birbirlerine.

Vasko, bir Müslüman kızı sevmiş, kızın ailesi bu ilişkiyi onaylamadığı için ayrılmak zorunda kalmış. Bir süre sonra başka biriyle evlenmiş ama kısa sürede boşanmış. Anne ve babasını kaybedince Varna’ya gitmiş, yaklaşık on ay önce de Şumnu’ya geri dönmüş.

Vasko, kardeşini ziyaret etmek için yılda beş altı kez köye gelip kalıyormuş. Bu defa biraz fazla kalmış, daha fazla kalacak gibi de görünüyordu.

Köyün sessiz ortamı, çalıştığı *insan ve doğa* konulu projesi için çok uygundu. Bilgisayarla bağlantılarını kuruyor, yorulduğunda ata biniyor ya da bahçeyle ilgileniyordu.

Vasko heyecanla, “Karaçka’ya gidelim mi Gülşen?” dedi.

“Harika bir fikir bu Vasko! Bayılırım oraya! Akşam yemeğini de orada yeriz. Dans ederiz. Kalinka oynarız. Heeey Vasko! Çocukluğumuzdaki gibi yarış yapalım. Karaçka’ya kadar!.. Hazır ol!.. Başlaaa!”

Atlar, dört nala koşmaya başlayınca, orman gümbür gümbür gümbürdedi. Gülşen, uzun süredir böyle mutlu olduğunu hatırlamıyordu.

Çocukluğuna koşuyordu sanki!..

Sanki Vasko ona güzel bir şeyleri hatırlatmıştı.

Neyi hatırlatmıştı Vasko Gülşen'e?..

Masmavi göğün altında, uçan iki at gibi dörtnala gidiyorlardı. Atın dört ayağının yerden kesildiği an, uçmak değildi de neydi? Dört nala nereye ve neye gidiyorlardı?..

Kuşlar şaşkınlıkla ağaçların üzerinden yükseldi... Kuşlar, ağaçlar, gökyüzü, yeryüzü, atlar, çiçekler, yapraklar birbirine karışmıştı. Pegasus bu anın fotoğrafını çekti...

Yaşam, kapıya geldiğinde... İşte böyle!.. Dörtnala yaşanmalıydı.

Şehirlerde suçlu gibi yaşıyordu insanlar.

Elleri, ayakları, beyinleri suçlu gibi prangalıydı şehir insanının. Saatin akrebine mahkûm, makine gibi sevimsiz yaşıyordu insanlar şehirde. Vasko'nun projesinde yazdığı gibi *doğadan ayrılan insan mutsuz*du...

Şehir meydanlarına düşen yağmur bile mutsuzdu.

Hiçbir ormanda, şehirdeki kadar tuzak yoktu.

Yüksek ökçeli Gülşen ve kravatlı Vasko kimdi ki?

Doğa güvenliydi.

Atlar ihanet etmeyi bilmiyordu.

Toprak istediğini veriyordu insana...

Topraktan uzaklaştıkça hızla ölüyordu insan. Bir haftalık tatillerde ancak toprağa ayağı değiyordu insanın. Haksızlık değildi de neydi bu?..

Üst üste konmuş kafesler gibiydi apartmanlar.

İnsanın doğasına aykırı...

Nefes nefese kalmıştı atlar, ter sızıyordu boyunlarından...

Zamanın boynundan ter sızıyordu...

Karaçka'ya geldiklerinde yarış bitti. Uzun süredir ata binmeyen Gülşen, yarışı kaybetti.

Karaçka'dan akordeon sesleri geliyordu...

Akordeon, horo ve gül, tenasüb sanatıydı Rumeli'de.

Yeşilliklerle çevrilmiş Karaçka, yerleşim yerinden uzak, küçük bir kafe-bardı. Kafenin bahçesinde canlı müzik yapılır, ev rakısı içilir, yemek yenir ve sabahlara kadar dans edilirdi.

Mısır unuyla yapılan ve çok çeşitli şekillerde yenen *kaçamak* yapımı ile ünlenmişti.

Gülşen, oturur oturmaz, "Ben pekmezli kaçamak istiyorum," dedi.

Vasko, bu deli kızın küçükken yediği çikolata ve dondurmaları çok iyi bildiği için tatlı istemesine hiç şaşırmadı. O, peynirli kaçamak istedi.

Gülşen, kalkıp oynamamak için kendini zor tutuyordu. Galiba tutmuyordu.

Haydi ramo na more
Da si kupim platove
Da si şiyem poliçka
Da mi staneş jeniçka

Şarkıya oturduğu yerden katılıyor hatta oturduğu yerden oynuyor, bir taraftan da kadehini tokuşturuyordu.

Rus şarkısı Kalinka (*uğur böceği*) çalmaya başladığında ikisi de aynı anda fırladılar. Keyiflerine diyecek yoktu.

kalinka kalinka (kalinka kalinka)
kalinka maya (kalinkam benim)
v sadu yagoda malinka (çilek gibi ahududum benim)
malinka maya (ahududum benim)
ah, pod sosnoyu pod zelonyoyu
(çam ağacının altında yeşilliklerin altında)
spat plazhite vıy menya
(uyuyorum koruyun siz beni)
ah! Krasavitsa duşa devitsa
(ah, güzel kız, ruhum, sevgili kız)
palyubi zhe tıy menya
(lütfen bana âşık ol)

Çocuk muydular? Büyümüşler miydi? Ne fark ederdi ki?..

"İnsan hiç büyümemeli Vaskooo! Büyüyünce, büyüdüğüne pişman oluyor!.." diye bağırdı Gülşen.

Ertesi gün ve daha ertesi gün Vasko'yla uzun uzun konuştular. Dere kenarında oturdukları gün Vasko ağladı. Uzun kumral saçlarıyla hafifçe yüzünü kapattı. Bulgaristan'ın eski günlerini özlüyordu. Türkler gittikten sonra ve sistem çöktükten sonra yalnızlaşan köylerin halini anlattı.

Köylerdeki okulların öğrenci yokluğundan kapatılması hüzün veriyordu ona. Kütüphanelerin ve magazinlerin (dükkân) ıssızlaşmasına üzülüyordu.

"Bulgaristan'daki sisteme çok inanmıştım Gülşen. Sanatsal ve kültürel gelişim çok iyi gidiyordu. Eğitim, sağlık çok iyiydi. Fakat gemi bir yerden yara aldı. Yarayı gören pembe urbalılar, ellerine baltalarını, plastik oyuncaklarını, süslü kotlarını, uyuşturucularını, yüzeysel televizyon programlarını alıp koştular..." dedi Vasko, saçlarını arkadan toplayarak.

"Neyin iyi neyin kötü olduğunu yaşamadan öğrenemiyoruz dostum. Hep birlikte gördük; TKZS'ler nasıl harabe oldu, Buzluca Anıtı nasıl tahrip edildi. Türkiye'deki arkadaşlara *mladeşki dom*'ları anlattığımda hayran oldular. Bu tür gençlik evlerine öyle ihtiyaç var ki Vasko! Bağımsız bir binanın içinde, satranç, tenis, kütüphane, bar... Muhteşem bir düşünce."

"Gürsel'le görüşüyor musunuz Gülşen? Türkiye'ye gittikten sonra hiç haber alamadım ondan."

"Görüşüyoruz Vasko! Eskişehir'de yaşıyor. Türkiye'ye geldiği ilk yıllar çok büyük zorluklar çekti. İnşaatlarda işçilik yaptı. Ama şeytanın bacağını kırdı. Şimdi büyük bir şirketi var, emrinde çalışan pek çok işçisi var. Yani patron oldu. Son konuşmamızda, *Ben sosyalizmi seviyorum, emperyalizmin balını yiyorum,* dedi. İnsanların gerçekte eşit olmadığını savunuyor. İnsanların kabiliyet, ça-

lışkanlık, zevk, saygı... bakımından farklı olduklarını ve bu noktada eşit olmalarının mümkün olmadığını düşünüyor. İnsanlar arasındaki farkın, maddi eşitsizliği yaratacağını söylüyor. İnsanların dil, din, cinsiyet, deri rengi bakımından eşit sayılabileceğini ama mal mülk bakımından eşit olmalarının mümkün olmadığını savunuyor."

"Çok şaşırdım!.. İnan çok şaşırdım... Gürsel bu kadar değişti mi?.."

"Bulgaristan'da yaşamaya devam etseydim bunlara sahip olabilir miydim? O sistem insanların önünü açmıyor, çalışan insana fırsat vermiyor, özel girişimleri engelliyor. Tek tip evler, tek tip arabalar... Çok saçma! İnsanın doğasına aykırı bu... İnsanların duyguları var. Kıskançlıkları, hırsları var... Herkesi eşitleme çabası ihbar, hırsızlık ve karalamayı patlattı. Devletten çalmalar başladı. Din ve dil baskısı da apayrı bir yanlıştı, diyor."

Kısa bir sessizlik oldu. Sessizliği hemen bozması gerektiğini düşünen Gülşen:

"Denka teyzeyi çok severdim Vasko" dedi. "Annem gülsuyundan şerbet yapmayı ondan öğrenmişti. Türkiye'de devam etti gülsuyu şerbeti yapmaya. Bulduğu bütün tenekelere gül dikerdi. Maydanozu ondan öğrenmiştim. Âh sevgili Denka teyzem! Seni öyle özledim ki!.."

"Gitme Gülşen!.. Biraz daha kal burada. Seninle konuşurken güzel şeyler hatırlıyorum. Sen bana iyi geldin. Gitme!.." dedi Vasko.

"Golemo detsa!.. *(Büyük çocuk!)* Hey Vasko!.. Sen gelsene Türkiye'ye. Gezeriz... Yüzeriz... İzmir'i çok seversin. Hadi, gelirim de, gelirim de, gelirim de... N'oluuur!.." diye çocuklaşan Gülşen'in elini tutan Vasko, "Gelirim!" dedi.

Üç güzel gün geçirdi Bulgaristan'da Gülşen...

Atını teyzesine emanet ederek Türkiye'ye döndü.

Şumnu'yu seviyordu...

Çünkü Şumnu onu, yeniden doğuruyordu.

Gülşen, Mardin'de çektiği fotoğraflardan aldığı ilhamla, *Taşın Hikâyesi* konulu resim sergisi için, gece gündüz çalışıyordu.

Çalışırken dengbêj hikâyeleri dinliyor, Ahmet Aslan'ın şarkılarına eşlik ediyordu.

susarak özlüyorum, işte buna bıçak çekiyorum
sözcüklerim varmıyor uzaklarına
birer birer düşüyor bütün öpmelerim
ağır yenilgiler alarak
adresinde yokluğunu kıyamet bilerek
sadece susarak özlüyorum seni
hiç tanımadan ne garip
sense uzak, çok uzakta
bir deniz gibisin resimlerde

Sergisinin açılmasına çok az zaman kalmıştı.

Çalışmaya başlamadan önce uzun bir seyahate çıkıp farklı mekânlara giderek enerjisini dengeledi.

Yunan adalarına, Prag'a ve İspanya'ya gitti.

Şimdi çok iyiydi...

Yapabildiği en iyi şeyi yapıyordu.

Renklerle *elim sende* oynuyordu...

Çok iyi bir sergi olmalıydı. Güzel satışlar yaparsa Küba'ya gidecekti...

Yorulduğu günler, Çeşme Ilıca'ya gidiyor, yüzüyor, arkadaşlarıyla Kordon'da sohbet ediyor, Yavuz'un taklitlerine gülerken sandalyeden düştüğü oluyordu. Gülşen de bir zamanlar tiyatroda oynadığı için Yavuz'la yaptıkları doğaçlamalar herkesi eğlendiriyordu.

Sonra atölyesine gidip büyük bir heyecanla şövalenin karşısına oturuyor, safran sarısı taş evler yapıyordu.

dokunsan dersim olur, göçerim mecburen
duydum çok sonradan, adın önemli değil
acın aynı tadı veriyor zaten

adresinde yokluğunu kıyamet bilerek
sadece susarak özlüyorum seni
hiç tanımadan ne garip
işte buna bıçak çekiyorum

Yalnızlığın, tekliğin dingin sessizliğini seviyordu. Bazen Yavuz'a haber veriyor, hayatı taklit ediyorlardı. Yavuz, onu en çok güldüren kişiydi.

Gülşen, "Yavuz!" dedi bir gün, "Sen hiç Mardin'e gitti mi?"

"Askerliğimi Hakkâri'de yapmıştım. Doğuda gördüğüm tek yer Hakkâri'dir... Bir zamanlar Mir'lerin yönettiği Çukurca'yı, ölene dek unutmam mümkün değil," dedi Yavuz. Pantolonunun paçasını açarak, Çukurca hatırasını gösterdi. Bir bacağı takmaydı.

"Sen hikâyeleri seversin Gülşen. Sana bir hikâye anlatayım," dedi Yavuz. "Ortaokulda güzel bir sapanım vardı, kuş öldürürdüm onunla. O günlerde okulumuza bir Türkçe öğretmeni geldi, bizim dersimize de giriyordu. Kuşları çok severdi. Bir gün Sait Faik Abasıyanık'ın *Son Kuşlar* hikâyesini okuduktan sonra kuşları ne kadar çok sevdiğini anlattı. Arkadaşlarımdan biri arasıra kuş öldürdüğümü söyleyince benimle özel olarak ilgilenmeye başladı. Her derste kuş sözcüğü geçen şiirler okur, bana *beğendin mi,* diye sorardı.

Haylaz bir çocuktum, pek aldırmazdım onun bu kuş sevgisine, anlamazdım da...

Notlarım çok düşüktü, Türkçe dersinden geçmem imkânsızdı. Bir daha kuş öldürmeyeceğime söz verirsem bana iyi bir sözlü notu vereceğini söyledi. Hemen söz verdim tabii... Sınıfta kalabilirdim. Ama söz verirken sözümü tutacağımı hiç sanmıyordum açıkçası.

Öğretmenimiz doğu görevini yaptıktan sonra bizim okula tayin olmuştu. Doğudaki öğrencilerle mektup arkadaşı yaptı bizi. Bazı arkadaşlarımız çok iyi dostluklar kurdu, hatta âşık olanlar bile oldu. Doğudaki okulun müdürü, *bu yaşta sevmek mi olurmuş*, diyerek mektuplaşmayı öğrencilerine yasaklamış. Öğretmenimiz çok üzülmüştü ama bir şey de yapamadı. Mektuplaştığımız öğrenciler Hakkâriliydi.

Bu arada kuş öldürmeyi bıraktım. Öğretmenim bana öyle inanmıştı ki yapamadım. Hatta yaralı hayvanları eve getirip onları iyileştirmeye başladım.

Aradan yıllar geçti. Ben Hakkâri'ye askerlik yapmaya gittim. Çukurca'da bir çatışma çıktı. Ateş edemiyordum bir türlü. Nedenini tam bilemiyorum, ateş edemiyordum işte!.. Yanımdaki arkadaşım vuruldu. Mecburen silâhımı doğrulttum, tam o anda vuruldum... Hastanede öğretmenimi hatırladım. *O yaşta sevmek olsaydı, bu yaşta öldürmek olmazdı,* dedim kendi kendime."

"Seni vuranlardan nefret ediyor musun Yavuz?"

"Nefret mi?.. Bacağımı gördükçe... Ne bileyim Gülşen! Bende bu kuyruk acısı oldukça... Akşamları bacağımı çıkarıp masanın kenarına koydukça... Sevdiğim kadının bacağımı gördükten sonra gidişini hatırladıkça... Bugünlerde askere gidecek olan kardeşimin yüzüne baktıkça... Büyük bir öfke kaplıyor içimi."

"Haberlerde bir rakam olan gençler!.. Beşi şurada öldü, on ikisi orada öldü, yedisi dün ölmüştü, dokuzu ağır yaralı... Toplamda bir rakam olmak!.. Toplama dâhil edilmeyen birileri daha var aslında. Her çatışma sonunda kaç annenin ve kaç babanın öldüğü de hesaba katılmalı.

Bir eskiçağ hikâyesidir. Köylü kadın kovadaki suyun üstüne düşen örümceği öldürmek ister. Ama elleri dolu olduğu için o gün öldürmez. Ertesi gün acelesi olduğu için öldürmez. Üçüncü gün örümcek yine suyun üstündedir. Bu defa da öldürmez... Neden biliyor musun?.. Çünkü artık örümceği tanıyordur. Örümceği alıp yere bırakır..."

Yavuz gözlerini kısarak ve ses tonunu daha da soğuklaştırarak:

"Ölen arkadaşım Samet yirmi gün önce evlenmişti. Ölenleri ve onların yakınlarını tanımadığın sürece dramın büyüklüğünü de anlayamazsın. Çatışma haberlerine ayrılan üç beş dakika içinde kim, neyi, ne kadar anlayabilir ki? Ateş düştüğü yeri yakıyor. Kimse kimsenin yerine kendini koyamaz, empati denen şeye inanmıyorum ben. Gözün ve kulağın alıştığı şeyler gibi sıradanlaşıyor

artık ölüm haberleri. Eskiden biri öldüğü zaman televizyonlar kapatılır, kırk gün yas tutulurdu. Böyle olsun demiyorum ama paparazzi programlarına kendini kilitleyen izleyici, birkaç sanatçının özel hayatını vazgeçtiği kendi hayatından önemli tutan insanımız, şiddete başvurarak bir şeyleri halletmeye çalışan vatandaşımız artık uyanmalı...” dedi.

Yüzlerini denize döndüler aynı anda.

Martılara hüzün attılar...

Gülşen sergiye üç gün kala, kendine beyaz bir elbise aldı. Tabloları için nakliye ayarladı, bütün davetiyeleri gönderdi. Her şey hazırdı.

Sergi günü geldi...

Kısık bir sesle Ahmet Aslan şarkıları da katılıyordu sergiye:

yalnızca bir kırıntıydın içime ilk düştüğünde
vakitsiz bir anda
bilmediğim bir neden beni alıp götürdüğünde o yerlere
keder ve budalalıktan başka yaşamın anlamı var mıydı
aradığım aşkı bulduysam sendedir

Sergi salonuna davetliler gelmeye başladı.

Kutlama çiçekleri salonu çiçek bahçesine çevirdi.

ya bu benim içimde dolaşan da kimdir
ya bu benim içimde mekân tutan da kimdir

Gülşen, altın sarısı kemerli beyaz elbisenin içinde, Yunan tanrıçaları gibi görünüyordu.

Mardin tablolarının arasında, Mezopotamyalı bir güvercin gibi dolaşıyordu.

En çok da Mezopotamya’nın savaşçı kraliçesi Zenobya’ya benziyordu.

Sık sık, “Bu kenti sevdim ben,” diyordu.

adem evvelinden beri bir yanımız noksandır neylersin

beni bu alemde divane gibi gezdiren sen değil misin
geriye kalan yalnızca tanımadığım bu tendir
aradığım aşkı bulduysam sendedir

Resimler büyük ilgi gördü, katılım mükemmeldi. Hatta Mardinli yazar dostu Roni War, sergiyi Mardin'de de açmak istediğini söyledi. Küba yolu görünmüştü...

ya bu benim içimde dolaşan da kimdir
ya bu benim içimde mekân tutan da kimdir

Gülşen, sergiden sonra kutlama yapmak için arkadaşlarıyla Şirince köyüne doğru yola çıktı.

İpe dizilmiş bir dizi inciden oluşan İzmir'in, şirin bir yerleşim yeriydi Şirince, İzmir'in en kıymetli incilerinden biriydi. Efes'e yakın eski bir Rum köyüydü burası. Mübadele anlaşmasından sonra göçmenlerin yerleştirildiği köy, bazı kaynaklarda *Dağdaki Efes* diye geçerdi.

M.Ö. 5. yüzyılda kurulmuş Dağdaki Efes.

Eski adı Kırkınca olan köyü ziyaret eden İzmir valisi bu şirin köyün adını Şirince olarak değiştirmiş.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Selanik'ten, Kavala'dan gelen mübadiller yerleştirilmiş köye.

Gülşen, çok sevdiği Şirince'de, sergi gününün gecesi arkadaşlarıyla konaklamak için bir pansiyonda beş kişilik yer ayırttı.

Sergi için Türkiye'ye gelen Vasko, ressam Mavisel, tiyatrocu Yavuz ve psikolog arkadaşı Zübeyde; Gülşen'in arabasıyla zeytin, mandalina, incir ağaçlarının arasından kıvrıla kıvrıla çıkan yolun güzelliğiyle müziğin büyüsüne daldılar.

I will always love youuuuuuuu...
(seni sonsuza kadar seveceğiiiiiiiiim...)

Şarkıyı dinlerken herkes kendi hikâyesini araladı. Şarkının bir yerinde herkes bir yerlere gidip geldi. Gülşen Kıllıt köyüne gitti. Aynı şarkıyı tekrar tekrar dinlediler. Aşk hepsini susturdu... Aşk hepsini savurdu.

Şirince'ye geldiklerinde Artemis Şarap Evi'ne gittiler. Bir za-

manlar Rum Okulu olan Artemis Şarap Evi, yüz elli yıllık bir taş binaydı. Restorasyonla restoran kafeye çevrilmişti. Yemeklerini yedikten sonra bahçenin Şirince manzarasında, Şirince şaraplarını içtiler.

Taş döşeli dar sokaklar...

Nostalji...

Hüzün...

Huzur...

Dinginlik...

Sessizlik...

El işi dantel perdeli, sardunya ve begonya saksılı pencereler...

Mardin evleri gibi birbirinin önünü kapatmayan taş evler...

Şile bezine dokunmuş anılar...

Ay ışığını seyrediyor gibi görünüp gerçekte Rumeli'yi düşleyen yaşlı teyzeler...

Selanik'te işlenmiş, Şirince'de serilmiş çeyizler...

İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batıran iğne oyaları...

Keten kılıflarında kavuşacakları teni bekleyen şımarık ve müstehcen sabunlar...

Etrafını büyük bir merakla inceleyen Vasko'nun Türkçesine herkes hayran kalmıştı. Gülşen'in arkadaşlarıyla hemen kaynaşmış, İzmir'e geldiği için çok mutlu olmuştu.

"Vasko!" dedi Gülşen. "Dido Sotiriyo adında bir Yunanlı yazar var. Adını duymuş muydun?"

"Duydum. Ama hiçbir kitabını okumadım."

"Dido Sotiriyo bu köyde doğmuş bir yazar. 1922 yılında Yunanistan'a göç etmek zorunda kalmış. *Benden Selam Söyle Anadolu'ya* kitabında Şirince'deki yaşamı ve 1922 yılına kadar bölgede yaşanan sıkıntıları, savaşları anlatır. 1982 yılında Türkiye tarafından Abdi İpekçi Türk Yunan Dostluk Ödülü verildi kendi-

sine. Kitabın bir yerinde Şirince ile ilgili şunları söyler: *Şu yeryüzünde cennet diye bir yer varsa, bizim Kırkınca (Şirince) cennetin bir parçası olması gerekir."*

Yemekler yendi, Şirince'nin meşhur meyveli şaraplarından tadıldı, kadehler tokuşturuldu, ilerleyen saatlerde *cesaret mi dürüstlük mü* oyunu oynandı. Gecenin en keyifli anları oyun oynanırken yaşandı.

Cesaret mi dürüstlük mü oyunu, masanın ortasına yatırılan bir şişenin döndürülmesiyle oynan bir oyundu.

Dönen şişenin ağız kısmı kime dönük durursa o kişi istediği kişiye *cesaret mi dürüstlük mü*? diye sorar, cevap dürüstlük olursa, soru sorulan kişi soruya dürüstçe cevap verir cesareti tercih ederse istenen bir şeyi yapar, sonra şişeyi çevirirdi.

"Hazır mıyız arkadaşlaaaar" dedi Gülşen ve şişeyi hızla çevirdi.

Şişe masanın üstünde döndü döndüüüüüü... ve ağzı Mavisel'i gösterecek şekilde durdu...

Mavisel kısacık bir süre düşündükten sonra Zübeyde'ye sordu:

"Cesaret mi dürüstlük mü?"

Zübeyde, "Dürüstlük" deyince, Mavisel asıl soruya geçti:

"Hayatında yaptığın en büyük hata nedir?"

"Hayatımda yaptığım en büyük hata, evli bir adama âşık olmak oldu. Çünkü o her gece karısının yanında uyurken bir zavallı gibi seviyordum onu. Başkasının hakkına uzanıyordum sanki... Çoluklu çocuklu bir ailenin yakasında kene gibi olmak... Darmadağın oldum. Kendime saygımı bile kaybettiğim zamanlar oldu. Aşkıma yaşama şansı vermedim aslında, buna rağmen içimde büyümesine mâni olamadım. Yoğun depresyonlar yaşadım, toparlanmam ve aşkımı bitirmem uzun zaman aldı," dedi Zübeyde.

Şişeyi çevirme sırası Zübeyde'deydi.

Şişe döndü döndü, ağzı Yavuz'a dönük durdu.

Zübeyde Yavuz'a sordu:

“Cesaret mi dürüstlük mü?”

“Cesareeet,” dedi Yavuz.

“Yemek yerken tanıştığımız aşçı amcaya bir mübadele hikâyesi anlattır ve onu bizimle paylaş.”

Yavuz yerinden kalktı, şarap evinin mutfağına gitti ve Midilli göçmeni olan amcaya, babasını ve hikâyesini anlattırdı. Masaya döndüğünde dinlediği hikâyeyi anlatmaya başladı:

“Aşçı amcanın babası Midilli’de doğmuş. İzmir’in kurtuluşundan sonra kaçan Yunan askerlerinden ve Rumlardan bazıları Midilli adasına gitmiş. O zamana kadar kardeşçe yaşamış halkların arasına kan girmeye başlamış. Mübadele anlaşması imzalanınca Yunanistan’daki Türkler ve Türkiye’deki Rumlar zorunlu göçe tâbi tutulmuş. Doğup büyüdükleri yerlerden türkülerle, ağıtlarla, gözyaşlarıyla göç edenlerin hikâyeleri yollara serpilmiş. Aşçımızın babası Halil amca da İzmir’e Midilli’den gelenler arasındaymış. Yıllarca çocuklarına ve torunlarına büyük bir özlemle Midilli’yi anlatmış. Tek hayali yaşadığı köyün çeşmesinden bir kez daha avuç avuç su içmekmiş. Ama ömrü bu hayale kısa gelmiş. Bizim aşçı da baba mesleği olarak yapıyormuş bu işi...”

“Çoook güzel bir hikâye buldun Yavuz” dedi Zübeyde. Herkes etkilenmişti anlatılanlardan.

Şişeyi çevirme sırası Yavuz’daydı.

Şişe döndü döndü,.. Vasko’yu gösterdi.

“Cesaret mi, dürüstlük” mü sorusuna *cesaret* cevabını verdi Vasko.

Cesaret!..

Yavuz, oturdukları Artemis Şarap Evin’in bahçesinde, herkes şaraplarını içerken, birdenbire ayağa kalkıp Kızılordu’nun ciddiyetiyle Kalinka oynamasını istedi Vasko’dan.

Vasko önce biraz şaşırdı, ne diyeceğini bilemedi, sonra “Tamam” dedi, birkaç derin nefes alıp ayağa kalktı.

Kollarını ortada birleştirdi ve gür bir sesle "ka ka lin..." diye şarkıyı söylemeye başladı. Bahçedeki masalarda sakin sakin sohbet edenler, neredeyse bir karış yerlerinden zıpladılar, bazıları içeceklerini üstlerine döktü. Bizimkiler gülmekten yerlerinde oturamıyordu. Vasko'ysa büyük bir ciddiyetle "ka ka lin, ka ka lin..." demeye devam ediyordu. Aşçı bile elinde kepçesiyle bahçeye fırlamıştı...

Şişeyi çevirme sırası Vasko'daydı...

Şişe bu defa Gülşen'i işaret etti.

Gülşen *dürüstlük* dedi...

Vasko sordu: "En son kimi dudaklarından öptün?"

"Miran'ı... Ve Süryani şarabını... Ve tek taş pırlanta bir şehri..."

Şişe döndü, Gülşen Mavisel'e sordu...

Mavisel Vasko'ya...

Vasko Yavuz'a...

Yavuz Zübeyde'ye...

Zübeyde...

Şarkılar söylediler...

Şiirler okudular...

Vasko herkese "kalinka" oynamayı öğretti...

Gülmekten yoruldular...

Ertesi gün Şirince köyünü gezdiler, köyde yaşayanlarla konuştular. Mübadele hikâyeleri dinlediler.

Akşam olunca Vasko Bulgaristan'a, Mavisel İstanbul'a uğurlandı.

Gülşen eve geldiğinde çok geçti. Banyoya gitti, elini yüzünü yıkadı, yorgunluktan bayılmadan, attı kendini yatağa.

Tam uyuyacaktı ki...

Dıt dıt dıt...

Telefonuna bir mesaj geldi.

Öyle sevdalar vardır, biter biter başlar;
Buruk tatlar vardır, ağızda sürüp giden;
Bir aşka vuran güneş kolayca batmıyor.[1]

yazıyordu mesajda.

"Miran!.." dedi ve saate baktı.

Saat dördü çeyrek geçiyordu...

SON

1 Oktay Rifat